

ప్రకాశకవిజ్ఞప్తి

అవ్యయములకా!

ఈ యుద్ధసమయమున కాగితముల కర వేర్పడి మహాజనుల యాదరణ వదిలి నలుదెసల వెలువడుచున్న గ్రంథమాలతో జరుగుట దుర్మరమగుచుండ నల్పజనసంఖ్యగల శ్రీ వైఖానసుల యాదరణచే జయల్పడిన శ్రీ వైఖానసగ్రంథమాలయొక్క పంచమకుసుమమిగు నీతి ర్పనాతిలకము వెలువడుటకు భగవదనుగ్రహమేకారణమనటకావం తేనియు సందియములేదు. ముద్రణాదివ్యయముల నెట్టెట్టులో భరించి మతగ్రంథములకోఆలోచన దీర్చి నెంచి పాలుపడదలచినను గ్రంథసంపాద నాధాన మతిదుర్భరమగుచున్నది. అభించినగ్రంథములనైనను అర్పించి యొసంగుపుణ్యాత్ములగు జగుచున్నారు. ఒకవేళ నట్లు పరికిలింప సమకట్టిన మతాభిగ్రానుల కితిరులు తిమకడనుండు పాత్రముల సెసం గుటయు గనబడదు. ఇట్టి శయండు గ్రంథమాలాసంపాదకల కష్టములు యెఱిగిన వారికిగాని గోచరించుట దుర్లభము. ఈగ్రంథమాలకై తమ శ్రీవైఖానస విద్యాలిలమనుననున్న గ్రంథముల నెల్ల నిద్రుల కింగీకరించి బోత్సాహము గలిగించిన శ్రీమార్క రొంపింగర్ల భట్టర్ శ్రీనివాసాచార్యులు అయ్యవార్లంగారికిని, ఈగ్రంథసంపాదన మావరింతుట లో ననేక కష్టములకోర్చి సమకూర్చుచున్న శ్రీమార్క వేదయజ్ఞం వేంకట రామాచార్యులవారికిని, సాన్యమగునంతవఱకు జన్మించి ముద్రింప ననుజ్ఞ సెసంగిన, శ్రీమార్క, రఘునాథ చక్రవర్తి భట్టాచార్యులవారికిని, శ్రీమార్క, ఉ. చ. త్రినివాస భట్టాచార్యులవారికిని, ఉ. వే. త్రిమార్క ఉత్పల. వేంకట వరసింహాచార్యులు గారికిని, ఈగ్రంథమాత్రక సెసంగిన శ్రీ పెరుంబూదూరు. శ్రీమార్క, భవ్యభట్టాచార్య వభీతులకును, వేంకట నమగ్రహించిన శ్రీమార్క, నల్లూరి. వేంకటప్పాచార్యులవారికిని కృతిజ్ఞతాపూర్వకముగ ప్రణామసహస్ర ములర్పించు చున్నాడ.

ఇట్లు నుజ్జ విధేయుడు

య. వి. డి. శేషాచార్యులు.

సంపాదకీయము.

(ద్వితీయముద్రణము)

ఈ దిన్నపత్రికము శ్రీవైభావస గ్రంథమాలా పంచమ కుసుమ ముగ 1917 సంవత్సరమున మూలస్థానమున కాలకలాని, డి, శేషా ఛాత్యులువారిచే మద్రాసు వేదం ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రింపించి ప్రచురింపబడినది. దీనిప్రతులు రెండుసంవత్సరములకు మునుపే వెల మైపోయి యావల యపేక్షించుచుండువా లకు లభించకుండెను దీనిని పునర్ముద్రణము సేయుటకు దైత్యముండియ కార్యభారమునందుండి వ్యయ ప్రయాసలకుజడిసి ముద్రింపజేకపోతిని. ఏదియెట్లున్నను ప్రజాసేవయే ఛాత్యులైనంతవరకు జేసిపుచ్చుట పురుషార్థమను దృఢాభ్యాససాయము గలవాడగుటచే యెట్లాట్లా యన్నించి యివ్వటికీ ద్వితీయముద్రణము ను పూర్తిజేయగలిగితిని.

గ్రంథమొక్కడు సాయపడునదిగ నున్నదనునంతము గ్రాహకుల యపేక్షితమువలన స్పష్టపడుచుండుటచే నింతకుమించి యియ్యెడ విశేషించి వ్రాయదగినదెద్దియులేదు. అచ్చనానవనీతాది గ్రంథాంతరములు న్నిను నియ్యదివిలక్షణముగు నుత్తరైతిలో రచియింపబడుటచే గౌరవమును విశాసము మైయున్నది.

పాఠకమహాశయుల యాదరమును గోరుచిచ్ఛేయము.

యాగవారిపాఠం 1—1—1	} డాక్టర్. డి. రంగారావులు. ప్రి. ఎం. ఎ. సి.
----------------------	---

శ్రీ ర న్దు.

తొలివాన పర బ్రహ్మకే నమః.

శ్రీ మద్విభునన మహా గురవే నమః

శ్రీవైఖానసగ్రంథమాలా

ప్రధాన పోషకులు

శ్రీమాక్. ఆయుశ్యేడమాస్తాంషభిషజ్మణి. వైశ్రత్నపండిత, డి. గోపాలాచార్యులు	చెన్నపురి
ఏ. వి. యస్. గారు	కెన్నెరు
వేదాంతం, ఆనందాచార్యులుగారు	
అప్పకం. వెంకటరాఘవాచార్యులుగారు	ఆనగొండి సంస్థానము
మాల్యవంశం, యోగానంద నరసింహభట్టాచార్యులు గారు	మంగళగిరి
శేటివ్ డాక్టర్, డి. హనుమాచార్యులు గారు	ఈనావారిపాళెము

ఉద్ధారకులు

శ్రీమాక్. ఉ. 'చ. శ్రీనివాసభట్టాచార్యులు గారు	శనివారిపేట్ట
కొంపిదర్ల. ఓట్రర్. శ్రీనివాసాచార్యుల మృత్యువార్తంగారు	శ్రీవైఖానస
విద్యానిలము	అకలమన్నాడు
దేవయజ్ఞం. వెంకటగూరూచార్యులు గారు	ఈశ్వరు
నల్లూరి. వెంకటప్పశాచార్యులు గారు	ముక్తికల్లిగ్రామము

పోషకులు

శ్రీమాక్. తిరుమల దేశస్థాన ఆగ్నేయం. శేషాద్రిక్షేత్రములు గారు	తిరుమల
అర్చకం. పంచాక్షరీ శేషాచార్యులు గారు	గజాలమలదేము
పి. కే. ఆనంత శారాయణయ్యంగర్	పన్నిమడ
సుదర్శనం. గోపాలభట్టాచార్యులు గారు	కేంగళ్యమూడి, మకాంతుంగళగిరి
బిక్కవోలు. రాఘవాచార్యులు గారు	బిక్కవోలు
పెన్సి టి. బోగియూచార్యులు గారు	వెల్చేరు
అగ్నేహోత్రం. కృష్ణదూచార్యుల గారు	శ్రీకాకుళము

శ్రీమత్. రొంపివర్గ. బిల్డింగ్. వరిసింహాచార్యులుగారు

ముక్తేలి. చలమాచార్యులుగారు

బేవి, వెంకటాచార్యులుగారు

వినుకొండ, వరిసింహాచార్యులుగారు

నారాయణం. వెంకటాచార్యులుగారు

అప్పకిం. రామాచార్యులుగారు

కరికృష్ణ. ధీరూచార్యులుగారు

నారాయణం. శేషాచార్యులుగారు

గ్రంథిపురి. కృష్ణరామాచార్యులుగారు

వినుకొండ. వరిసింహాచార్యులుగారు

డి. హనుమాచార్యులుగారు

గ్రంథిపురి. శేషాచార్యులుగారు

బేవి. శేషాచార్యులుగారు

వేదాంతం. కృష్ణరామాచార్యులుగారు

వాకాని, సీతారామాచార్యులుగారు

గ్రంథిపురి, పురుషోత్తరాచార్యులుగారు

వంశివాడ

కురుమద్దాలి

వణుకూరు

నేటపాళెము

ఇంకొల్లు

మణిగిరి

పాన్నేరి

ఉల్లిపాళెము

రోషానగరము

మావ్యలూరు

చీరాల

గొనసపూడి

ఎడ్లపల్లి

పోర్లకి

మన్నారపాలూరు

గమ్మిడిపూడి

స హం య కు లు

శ్రీమత్. రొంపివర్గ. వెంకటాచార్యులుగారు

వేదాంతం. వెంకటరామాచార్యులుగారు

బేవి, శ్రీరామాచార్యులుగారు

యార్లగడ్డ

కపిశేషవరము

తాడోలి

1917 సంవత్సరమున కనంతరము నేటివరకు శ్రీ గ్రంథముల

నాదరించి పోషకులుగా చేరి యుద్ధరించిన యభిమాతల నామములు.

ఉద్ధారకులు

శ్రీమత్. త్యాగ. వేదాంత. మహాద్వాక్, పండిత,

వేదాంతం జగన్నాథాచార్యులుగారు

ఉ. చ. శ్రీనివాసభిక్షాచార్యులుగారు

చిత్తూరుప్రసిద్ధాద్వాక్. కృష్ణభిక్షాచార్యులుగారు

పండిత. రఘునాథప్రసిద్ధిభిక్షాచార్యులుగారు

చందవోలు

కామలపాడు

వాల్మీకీపూరుకోట

తిరుపతి

క్రిమాన్, వాడపల్లి. రాఘవాచార్యులపాకయాజిగారు పోషకులు
 నారాయణం. శేషచార్యులుగారు ఆచార్యులకలవిధి ఉల్లిపాశము
 నారాయణం. రామానుజాచార్యులుగారు శ్రీశ్రీవాస
 వైవాగమకల్పవల్లీ పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఉల్లిపాశము
 ప్రధాన పోషకులు

క్రిమాన్, పండిట్, డి. జే. కాయ్యలభిరక్ రాజ్ గారు ఆయుర్వేదాశ్రమం మద్రాసు
 మ. రా. రా. శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఆంధ్రపత్రికాధిపతి
 క్రిమాన్, ఆర్యకం కృష్ణభట్టర్ గారు (జనార్దనభట్టర్ కుమారులు) మాలెక్కూర్ తిరుపతి
 హెడ్ ఆర్యకం. రామాచార్యులుగారు మైసూరు మహారాజా
 సంస్కృతమహాపాఠశాలా శ్రీవైభానస ఆశ్రమిక పరీక్షకులు ముగతాగల్
 పోషకులు

క్రిమాన్, వేదాంతం నరసింహాచార్యులుగారు శిష్యులు
 బృందావనం. ఆప్పకాచార్యులుగారు బృందావనం ఆస్పికట్ట
 మాల్యవంకం రాఘవాచార్యులుగారు మంగళగిరి
 తిరుమలదేవస్థానం ఆర్యకం. శేషచలం దీక్షితులుగారు
 వైదిపల్లి ఇనాందర్ తిరుకతి
 దీక్షి రాఘవాచార్యులుగారు నల్లూరు
 దీక్షి. నరసింహాచార్యులుగారు నల్లూరు
 శుదర్శనం నరసింహాచార్యులుగారు పోమరెప్పాడు
 రొంపిచర్ల భట్టర్ నారాయణాచార్యులుగారు సంపాద
 ముత్తేటి అనంతపద్మనాభాచార్యులుగారు కురుమదూరి
 వినుకొండ శేషాచార్యులుగారు తేటపాశము
 ఆర్యకం రామాచార్యులుగారు పెరుగొండ
 వేదాంతం తిరుమలాచార్యులుగారు పూమారు
 దీక్షి. బుచ్చయ్యాచార్యులుగారు అనంతవరము
 వేదాంతం. పాథకనూరి కృష్ణమాచార్యులుగారు కంకటా
 రామకృష్ణభట్టాచార్యులుగారు శ్రీరామస్వామిస్వామిధర్మ-సోత్ విలేజ్ చిత్తూరు
 కోచ్చిన్, పాలఘాట్ మార్గం
 రామశేషభట్టాచార్యులుగారు (రామగోవిందభట్టాచార్యుల
 వారి కుమారులు) నూరతి పాలఘాట్

శ్రీహరి, రామానుజ భట్టాచార్యులుగారు	కొల్లూరు
ఏ, యన్. వీరాధిపతి భట్టాచార్యులుగారు	నెనుంకుండ్రం
అచ్చకం. తరదాచార్యులుగారు	బెంగుళూరు
అచ్చకం. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు	బెంగుళూరు
అచ్చకం. బుచ్చాచార్యులుగారు	బెంగుళూరు
అచ్చకం. శ్యామాచార్యులుగారు	బెంగుళూరు
అచ్చకం. తంగప్పాచార్యులుగారు	బండుపాళె
అచ్చకం. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు	హాసన్
అచ్చకం. వెంకటరమణాచార్యులుగారు	గ్రామ
అచ్చకం. రామస్వామిభట్టరుగారు	చెన్నరాయపట్నం
అచ్చకం. వెంకటరమణాచార్యులుగారు	మధురై
అచ్చకం. చిన్న శ్రీనివాసాచార్యులుగారు	కోలూరు
అచ్చకం. తిరువలూచార్యులుగారు	అలంబగిరి
అచ్చకం. చిన్న వెంకటరమణాచార్యులుగారు	వూలపాడ
అచ్చకం. పెద్ద వెంకటరమణాచార్యులుగారు	చింతామణి
అచ్చకం. నరసింహాచార్యులుగారు	పుంగనూరు
అచ్చకం. వెంకటరమణాచార్యులుగారు	కుడియనూరు
అచ్చకం. నరసింహాచార్యులుగారు	యిరకంపల్లి
అచ్చకం. శ్రీనివాసభట్టరుగారు	బండుపాళె
అచ్చకం. శ్యామాచార్యులుగారు	త్తులూరు
శ్రీనివాసు. కృష్ణాచార్యులుగారు	త్రాసానికోడూరు
అచ్చకం. కేశవభట్టాచార్యులుగారు	తిరువత్తూరు

ఈ గ్రంథము వరియువారలు, సంపాదకులచేత

401, ట్రాన్సాల్ వీధి, జి. టి. మధ రామయ్య

అనివ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును

శ్రీనివాస పర బ్రహ్మణే నమః.

శ్రీమద్విభునన మహా దేశికాయ నమః.

శ్లో॥ అన్యకంజన భూధరఃకురఃకురకాశాంత కృత్యంతరం
 పారావారకుతాకశాంబుజపరివృత్తం పరాంభోదనామ్
 యచ్చాపీదమరామకీరకభూద్భుద్భుతం స్థావరం
 యేనాస్త్రం గృహమేధినా యనిపయోకాశి క్రుత్తిగ్లాఘి యత్॥

అన్యవిభా! అత్రావశ్య మపధారణేనానిమానంగా వృక్షేణమయ్యంతు భవం
 తః. ప్రతిః స్ఫులి ర్మమైవాహ్లా యస్తామల్లంఘ్య పతకతే వజానా మాలియా
 జాం చ యా మర్యాదా మయా కృతా ఇత్యాదిభిః ప్రకస్తాం క్రుతిసరణిమతిం
 ఘ్యాల్లంఘితభగవచ్చాసనతయా తద్విమలాంబుజభూతే ఆరావి స్సంసార వృక్షమ్
 ముకుటద్వేగలతి చేకుక్త విభయా పురుషమనాయత్రస్మిరోద్ధిర్యవాదావస్మి స్సంసారే
 పరిధ్రుతాం జేహాసాం తదభిమతికరణ మంతరేణ న కోఽప్యస్తేమాజ్ఞోపాయ ఇతి,
 తదభిమతి కపి వజానాక్రమాచావతా పురుషేణ పరః పుమాకా, విష్ణురాశాభ్యతే
 పంథా నాన్యస్త్రోవకారక ఇతి (శ్రీనైష్ఠకపురాణరత్నావళి) మునిపర ఇతి శ్రీనై
 ష్ఠవాచార్య ఇతి శ్రీయామునమున్యాదిభి రభిప్రాయేన పరాకరణాభిసాతా. నార
 ఙ్గోఽప్యాహ, యే ఽర్చయన్తి సదావిష్ణు మిత్యారభ్య న కే భూయాఽపి
 జాయన్త ఇతి (శ్రీకాస్తే) భగవాన్సూరిధిరపి తే వ్యవహరం పర్యాభాసాధకః మితి,
 శ్రీభాగవతే, ఏవాదశస్కంధే, సప్తవింశాధ్యాయే, శ్రీమామోగం సమాచ త్యేక్య
 ద్ధితేన పృష్టా భగవా నాహ (శ్లో ౪౦) ఏవంక్రియాయాగవత్తః పుమాన్వైదికతాన్తి
 ౨౩. అచక్షురేయతస్సిద్ధిం మత్తో జన్త త్యభీషీతా మితి. (శ్రీనైష్ఠకపురాన్తే)
 శ్రీభారతే, ఆత్మమేధికే చతురధికతతయాధ్యాయే (శ్లో. ౨) భగవాన్ రహ్మాన్త
 సాన్యోకోభూత్వా కుచిః క్రోధవివజ్జితః మా మచయేత్తు సతతం జత్ప్రియత్వం య
 పిచ్చ తితి, క్రుతి రపి, రహ్మాచార్యుః పంథాచయేద్భూతికామ ఇతి భద్రం కరణాభి
 క్రుజాయామతేవా...యజ్జితా ఇతి, యజ్జితః అచక్షాన్త ఇత్యర్థః. భగవాన్వి
 భునా భక్త్యా భగవత్తం నారాయణ మచయే దితి, కే మభిషేన భగవతా స్వయమేత

గీతం మహాదీ మూ నచన్య ర్నితీత్యాదివచనతై భాగవదశక్తైః సంసారధ్వం
 సిని భగవత్ప్రతికారిణి చ బహుశో బోధువ్యతే. తద్విధిశ్చ నహోవాచ వ్యాసః
 పారాకర్యః ఇశ్యాన్ముతేన పరాశరాత్మజే శ్రీవేదవ్యాసేన విష్ణుశ్రవణం ద్విధా
 ప్రోక్తమితి. వైశ్రవంత్రాంశ్రీత్యర్థాపి మాణయోద్విష్ణుమవ్యయమితి చాఖ్యాత యో
 వైకదికతాత్రియోః శ్రీవైఖానస పాంచరాత్రాగమయోరశ్రిపవరం ప్రాకాశ
 తదాగమదేశికైః ఇవిమేవాధీశేత్య తత్రభేదంత స్మరతంశ్రవణేన శ్రీవేదాన్త
 దేశికావేంటివాధార్యా శ్రుణ్ణాగతిపీకాయామేన మభికుచువుః త్వాం పాంచ
 రాత్రివయేన పృథగ్విధేన వైఖానసేన చ పథానియతాధికారం. సాక్షాదీశమనీయమ
 మేన సమచకాదు ప్రోక్త్యా నమన్తి ఫలవన్తి దీపనాధివ్యాః ఇతే.

తత్ర వైదికతాన్తివిధ్యా గమితైః శ్రోతం వైఖానసం ప్రాక్తం తాన్తికం పాంచ
 రాత్రికం వద్దహతే అప్తయధ్యాయే శ్రోతం మహాపాపిణిః ప్రాక్తం కసిస్థా
 త్రాత్రవైః వైఖానసైశ్చ భృగ్వైశ్చ స్యతా దైశ్చ యోగిభిః శిష్యేనాన్య
 యాశ్చేద్రమహాపియతయం హుయే ఇతి శ్రోతం వైఖానసే బోధిత్వమితి తాన్తి
 మునపద్యపురావాదీనమస్మయోద్ధృతా భుండు భిషక్రతే వైశ్యవ్యాధిక్షితైః భిషా
 తయః శ్రీరాత్రినాసాధికారే భృగుః వైదికమయూతాణా మున్త్రోత్సవోత్పత్తిప్రధ్యా
 సమోహితయనా భూత్వా త్రాసయస్విష్ణుమస్యయం తత్య కయః సదం గచ్ఛేతి.
 శ్రీభారతే అత్యుపేధికేనాచారాదీక తతయధ్యాయే శ్రోతం ప్రాక్తం భగవాన్ శ్రీవేదకై
 వ స్యాగేన సర్వభూతనాన్తికం మహాపాపయన్తాయై శ్రీరాత్రి మత్స్యయజ్ఞం
 ప్రోక్తైః మధ్యకాశాం హితాయైవ ప్రాక్తైః శ్రోతామతేతి శ్రీపాంచరాత్ర
 సనత్కుమారసంహితయాం వైఖానసేవది నా యోగ్యయన్తా జగత్పతిం శరమైకా నిస
 వేస్తే పావయంతి తావదాశ్చ ఇతి అనేన శ్రీవైఖానసాః పరమైకాంతన ఇత్యుచ్యతే.
 అతే ఏవోచ్యతే అగ్నిచ్చక్ వాయుః ప్రాతః ఇత్యోరభ్యంతికామన స్పదా చత.
 పాంచరాత్రీకత్యేనా న్యాదీకై గణాంధ్రమన్తైశ్చ భాగవత్మయోపతే. ఆ
 రాధయక్ వాయం భక్త్యా గమయన్తామి వానకా జ్ఞానికు పరమైకాంతి పరాయ
 తాశ్చజీవనః ఇతి పరాయత్తాత జీవనః త్యామన వైఖానసాఖ్యా విప్రయోగే భక్తా
 న్యక్య ముద్భవే, ఏకానిన ముసత్వకా దేవ నంనానయజనః ఇతి ఇతి పాంచ
 రాత్రేషు సమతావాక్య మభివ్యంజతం. శ్రీభారతే నమోజ్ఞా (మోక్షభరతేన
 జి) అపవ్యయాద్యకైతీతయధ్యాయే శ్రోతం జనమేవయః అహో హ్యేకాన్త
 వస్మన్తస్మిన్తాతి భగవాన్తరి, నిశ్చయేక్తా భూతాం చక్రవర్తి కేనా స్వయమితి.
 ఆర విధిమ యత్త మత్యతే వైదికవిధామన తత్యం. శ్రీరాత్రి వైశ్రవంత్రావ్యామే

శిక్ష (అ. ౧-౬ శ్లో. ౨౩ అ. ౧-౪ శ్లో. ౧౫) వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వాత్,
ఇమమేవాధ్యక్షమనన్వీత్వా నగ్రతం తస్యతంత్రప్రకేవాస్తరీకా మేకటనాదాత్వా
ప్రకరణాగతిమేకాయామేవ తుల్యము. తస్మాత్తాచారాత్ప్రసక్తే నేతి శ్లోకానం
తరం (శ్లో. ౩౪) మనాకాశ్రమాదియంత్రములందు భక్త్యానుభవాకాశానివేత
పత్రపుష్ప, ముత్యా నాతిహితా మృత్యుగమ్యాత్వా మునానాభక్త్యుపకాగధి
యాం సపర్యాం (అ. ౧-౪ శ్లో. ౧౫) మునానాభక్త్యుపకాగధి (శ్లో. ౩౪) వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా
సపర్యాం ఏవ వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా భక్తి, అనుపరాధియ ఇన్వేషేన పర
మైకాంతం ఇన్వేష్యతే. తేషామేక రాగద్వేషానివేషకత్వాత్. ఏకాగ్రాధ్యక్షమను
దుత్తాగ్రావే (ప్రతిభక్త్యు ఇన్వేష్యతే) వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా మునానాభక్త్యు
లేవాదుగ్రావే న్యాయపరిపూర్ణ కర్మాధ్యాయే (అ. ౧-౬ శ్లో. ౨౩) వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా
త్రయధర్మ ఇత్యాదిపదై నుదభిమత్యాఽభివ్యంజితమ్.

కించ శ్రీభారతే కాంతివ్యాసి అ (౧౫ శ్లో. ౨) యే కుంభార్థనా లోక
భుజ్యపాపపరిహారః తేషాం వ యా హినికాస్త్వ పాపకర్మారాగతాగతిని అనే
వైకాంత్య మేషాం పరిహరణం లక్షిత విత్త్యుక్తంభవతి. ఇమమేకార్థం మనశ్చి
ధాయ పర్యంత్ర... శ్రీవేదాద్వరీకా లేకటనాధకర్యా ఏకమనుజగదుపాధ్యక్ష
యవంకుదా కర్మాధ్యాయే (అ. ౧-౬ శ్లో. ౨౩) దృశ్యవై వ్యేతే సంకపదపరయా వేదమధి
యానా వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా (అ. ౧-౬ శ్లో. ౨౩) వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా
కరణాత్వాత్వాన్యజాశతః శ్రీవైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా (అ. ౧-౬ శ్లో. ౨౩) భగవద్వేదాంత
త్వం శ్రీవైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా (అ. ౧-౬ శ్లో. ౨౩) వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా
యాపాపహరణం తత్ప్రసాదప్రసాదప్రసాదప్రసాద (అ. ౧-౬ శ్లో. ౨౩)
నాం చ కాచర్యా కర్మా వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా (అ. ౧-౬ శ్లో. ౨౩) ఏక శ్లో సంకమయం
శాతామలం హిమే ఇతి జవమేయే పుష్ప భగవాన్మనః యా
జన్మ భారాయాముఖోదం, బ్రహ్మణః పృథివీపాత తదా వారాయణ
వధర్మేయతమక దైవం సిద్ధిం చ భారతే ఘోషా ముదయ వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా
ప్రతిపేదితే. వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా (అ. ౧-౬ శ్లో. ౨౩) వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా
స్వేతి. అత్రశ్చ బ్రహ్మశబ్దః వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా (అ. ౧-౬ శ్లో. ౨౩) వైకానాధకమేవాదిగాఽయూనత్వా
స్వరీ. తస్మాద్వేదాంతసాకోదయం మునూపం సమాశ్రితం... నామూః శిష్యం
చక్రే ఇత్యుక్తంభవతా తస్యేవ భగవాన్మనాద్యుత్తతత్వాత్. శ్రీమహావిభవోహ
పత్యే ప్రమాణాని తు నగ్రతంత్రప్రకేవాస్తరీకా శ్రీవేదాంతశీకై శ్రీవేదాంతశీకై దను
గృహీతాయామ త్రయప్రకృతిద్యామయచామృతాని, ఏకాద్యుపకరణతై నైవదికా

కాధవస్యైవ భగవద్వీరికావత్సమితి తచ్చ క్రితైఖానసే సమల్లసితమితి చోదాహృతం
 ౩౧౪ క్రితారతే ఆనుకానవికపర్యటి సప్తలింగదళికతతమా ధ్యాయే. (శ్లో 32) ధీ
 మ్ము ఇమే పరే మహాభాగా విజ్ఞేయా; పంక్తిపావనాః యతయా మోక్షధర్మజ్ఞా
 యోగినశ్చుతీతవృతాః పంచకాతవిహో ముఖ్యస్తథాభాగవతా పరే, వైఖానసాః
 జలశ్రేష్ఠా వైదికాచారకాలినః ఇతి. ఇతి మేవార్థం మనసి విధాతానుజగృహస్సర్వ
 తంత్ర క్రితేనకటినాథాః కంకపంచరయా వేదమధీయానా ఇత్యార్థస్య బ్రహ్మజ్ఞా
 నత్వమ్. అనేన క్రితైఖానసానాం వైదికాచారకాలిన్యం పరమైకాంతిన్యం చ తై
 వమద్వితాగమవిహితవైదికారాధవస్యైవ భగవద్వీరికావత్సమితి చ శ్రుతిపాఠంభవతి.
 తాదృశవైదికారాధనం క్రితైఖానసే భృగ్యాదిధిరభిహితం. తదుక్తంగాజితే పురాచతు
 త్త్యుఖానేకాచ్యుత్యాహో మనయోఽచులాః ప్రజీయ వైష్ణవం కాన్త్రం ధూమారచ్య
 చాణన్ద్రుప, మరీచిర్మందరే విష్ణుచరణాయాన కేశం, అదేకాద్యభిక్తుజో
 విష్ణుం క్రివిహితేఽప్రచరణం కాళ్యణో విష్ణ్వభిష్టానె కుద్రక్షేత్రే భృగు త్యుని
 తి. ౩౧౪ క్రితావీనాపాధికాతే రగవాక్ భృగుః చతుర్థా వైదికాయాగోక మి
 యో వైవ మరీచినా, ఆత్రేయః కాళ్యణశ్రేణి త చ్చ మౌగ్ధా నిత్యప్రయం అస్మాద్భా
 మయా మరీచినా క్రిత ద్వయార్థా ఆత్రేయః అత్రిమని ప్రసీతః. కాళ్యణః కళ్య
 ణమనిప్రసీతః. ద్వయార్థ ఇతి. తదుక్తచాతుర్థాక్షరమదాక ప్రకీర్ణాంకావ
 బోధకాక గ్రంథా సఖిస్త మకర్తనామేత్ర కేలమకర్తవాదిధానస్యాత్రయక
 మభంగయ మంబుజేనా వసీదత్సాన్తనా మసాకమిద్భక్త మనస్థామాలంగ్య
 క్రితభవంతో భారద్వాజక్రి జనార్దనాచార్యకమానాః క్రితపింహదేకా నిరవగ్రహే
 నానుగ్రహేతాదృశమప్యనాచిలకాఖ్యం గ్రంథతత్త్వం ప్రజీయదరాదస్యభ్యం ప్రా
 యచ్చత్. గ్రంథకృతయం మహావీరజాం ర్భుగు రహం, ఇతి త్రత స్తత్య భృగుచహ
 న్నే ర్భుతమస్యపరవో, అత్ర త కేలమకర్తవానిమయ ఏవాభిభాషితః, మునయూజా
 మత్యాదతకవ్య మోహ్నికరత్నచప్యభిహితం. క్రితతామచార్యపాతానా మేతద్ధ్యం
 భకర్తృదాం చక్రితాదికం స్వకృతగ్రంథోపాద్ధాత ప్రకరణమేవ స్వేనైవ ప్రకాశిత
 మితి శేనా క్తరపర ఇతి నిరయాయ.

మ క్తి ప థి }
 8-5-1947

న ల్లూ రి. మొకటప్పకాచార్యుః.

శ్రీ రస్తు.

అర్చనాతిలక

విషయసూచిక.

విషయము	పుస్తకము	విషయము	పుస్తకము
ఉపోద్ఘాతము:	౧	కామ్యసమితికైయోగకరజాఘరం	
జననితా	౨	వృత్తికల్పనా	౧౧
సుచిహితము:	౩	బాహ్యసేవకైవృత్తికల్పనమ్	౧౧
గంధకర్తృప్రతిజ్ఞా	౩	భూమికానిరూపణమ్	౧౨
శృంగం ప్రతిమహర్షి ప్రశ్న:	౩	లలాటాశ్రు పట్టలేఖనమ్	౧౨
శృంగప్రతిమచిహితము	౩	దీక్షారహితసాక్షాత్కారతాదీనాం దేవత	
అగ్నివాద్యవిధ్యమ్	౩	కర్తవ్యమ్	౧౨
సాకారనిరాకారభేదము:	౪	శ్రీవైఖానసమృతిభేదకావాదోప:	౧౩
తదధికారినిరూపణము:	౪	శ్రీవైఖానససార్వ సేవస్వసమ్మతి:	౧౩
సంపాదకానివృత్తికర్తవ్యసాధారణము	౪	4	
పంచవేదకల్పన సూక్తువిరచయ:	౪	కర్తవ్యసంస్థాపనకర్తవ్యసాం శ్వస్వ	
2		ధర్మాభివృద్ధి:	౧౪
యజ్ఞస్వస్థ్యవిధ్యమ్	౬	అర్చకవిధి	౧౪
వంచాగ్నిప్రతినిధినిరూపణము	౭	వైఖానససామంత భగవదాచారము	
త్రేతాగ్నికాగ్నిప్రతినిధినిరూపణము	౭	సంపూర్ణయోగ్యతాకథనమ్	౧౬
కర్తవ్యసాధారణము	౭	విశ్వవైమిత్రికవిశేషసాం భేద:	౧౬
మనుష్యయజ్ఞాదేవ మజ్జ సాధికర్తవ్యమ్	౭	ధ్రువార్చనవిధియ:	౧౭
3		కామ్యకాద్యర్చనం	౧౭
విశ్వవింశతిపాపన యోగ్యదేశనిర్ణయ:	౮	శ్రీరాజాం సావనిర్ణయ:	౧౭
ఆచార్యాగ్నికాదీనాంవృత్తికల్పనమ్	౮	5	
మతీచిహిత సేవకల్పనమ్	౧౦	ఉత్తాపనమ్	౧౮
ఆచార్యాగ్నికాదీనాంవృత్తికల్పనము	౧౦	ప్రబోధనవాద్యమ్	౧౮
శివపర్యవోపకరణార్థం వృత్తికల్పన	౧౦	స్నానార్చన జలాని	౧౮
విధి:	౧౦	స్నానార్చన జలాని	౧౮

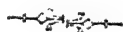
ప్రతి పాఠకునకు

త్రైవిధములైన ప్రణామములు.

అభినందనములు గురవే నమః.

అర్చనా తిలకమ్.

ప్రథమోఽధ్యాయః.

ఉ పాదాంతః.

శ్లో. సమోఽశ్వశిరసే తుభ్యం విష్ణవే పరమాశ్మకే
యద్రాపమఖిలా వేదాయద్వాచి బ్రహ్మస్వయమ్.

౧

పశ్చాథాఽనస్థితః పాయాచ్ఛ్రియాన్విష్టుస్సనాతనః
ఆరాధకానామిష్టానాన్సద్ధయే భవముక్తయే.

౨

విష్ణుం భాస్వత్కిరీటాద్గదవలయగళాకల్పమగోదరాక్షసి
శ్రోణీభూషం స్వవక్షోమణిమకుటమహాకుండలామస్త్రతాంసమ్
హస్తోద్యచ్ఛుఖిచక్రాముజగదమమలం వీరకాశేయచాసమ్
విద్యోతద్భాసమున్మద్దినకరస్సౌతం పశ్యన్మహా నమామి.

౩

సంపుట్టాంబుజచారునేత్రయుగళం పుష్పాశాఽఽపహ్నినమ్
ముక్తాదామకిరీటకుండలధరం వజ్రేం రాజ్యధిపమ్
వందే వాసికికన్యకాపరిలసద్వామేతకోరస్థస్థలమ్
కున్దాభామలమన్తహాసమశుభం శ్రీవేంకటాద్వీశ్వరమ్.

౪

1. అదా విల్వవిత్తిల్లికిదమ్మ కన్యూభ్యవృక్షైః క్రమా
 తామపరిచ్ఛేదే విలసతే చోద్ధాతకన్యాలేమే
 హస్తం ప్రేతభదానమం వసుధయా సంస్తూయమానే సతి
 బ్రహ్మన్తామసురాసురై నశంపద స్తతావిరాసీద్ధరిః. 7
 తస్మిన్విశ్వసమస్తభోగసిచయే బ్రహ్మన్త్రైవిద్యైస్సమమ్
 సంచాప్తశ్చచిరాత్పముద్రతనయావశీన్త్ర్యకేమాన్వితః
 తస్యైవం చ యుగత్రయేశ్వరగతే కాలే కరా దేవరా
 యుశ్చ తస్మిన్విద్యాశ్చ కేనుమేమలే సాన్నిధ్య మత్రాకరోత్. 8
 జనార్దనార్యో వృతసానుయాగస్తస్య ప్రహర్యేఽపి జనార్దనార్యః
 సక్రీనివాసస్య మహానగర్యాం వైఖానసోర్యో జయతీవా లోకే. 9
 శ్రీమద్భగద్వాచకులోద్భవస్య వద్వాదిసంపూజితమాధవస్య
 జనార్దనార్యస్యవదారవిప్రు సమామి నిత్య భవభీత్యాన్త్యై. 10
 • వైఖానసే న్యాయరజ్యేకృతావదే చ కిల్పే భరతే చ శాస్త్రే
 జనార్దనార్యో వినివేశాత్మాచాస్త్రే కృతాస్తస్యభలేషు రాజన్. 11
 శ్రీమద్విష్ణుఃపథకావాభ్యుచగతే సహస్రక్రిబానాస్తతే
 శ్రీశైవ సనమత్రమాగమకలో గోపమృగారోద్భవః
 భారద్వాజజనార్దనార్యశనయః శ్రీమాన్మృగంహవ్యయో
 లక్ష్మీనాగపదావిప్రయుగతే సర్వక్రియక్రో బుధః. 12
 ప్రవైఖానసశాస్త్రగూగవిశంబుల దానానుదానః శుచి
 దానానాం నిఃక్రేస్తదా పరివృతో దేవస్య లక్ష్మీపతేః
 సుసాగాంబుధతాంశాయ భగవత్సుకావిభో తిల్పంమ
 విష్ణ్వర్చాశీలకం చ కార విధివద్వైవర్యకీర్త్యన్వితమ్. 13

మజజనినా.

శయ్యావృత్తపదార్థవృత్తివిషయే రుద్రాణి చాన్వేషిణా
 మస్తస్మిన్విశాం మహాత్మహాశీనాం గూరే సమిక్కుర్మహే
 అగ్రా క్యాక్రభృగువ్రణేతే మఖిలం తిత్తమణగ్రాహిణామ్
 వక్ష్యే చార్చనవైభవాద్భిజిదుషాం వైఖాననానామ్మదే. 14

కేచి న్నానన ముత్తహార్చనమితి కేచి శ్చ సాకారకమ్
 త్వం లిర్మయ నిరావలంబనవశాత్సాకారమేవోత్తమమ్, ౧౭
 నిర్మలం మునిభిః పురాణనిచయై ర్వేదానవాక్యై రపి
 లిస్సా ద్యూయ మిశేషభాగ్యం విభవై సాకారమేవార్చిత

అనునాన:-

సాకారార్చనవిగ్రహం తు కలయే చ్చిద్రం నిరాకారకమ్
 వైతేషాం కృతగేవ బోధయ భృగో స్థానాని నామానిచ. ౧౮

సాకారనిరాకారశ్లేషః.

శ్లో ౧౯:-

సాకారం కనకానితైజసకీలామృద్ధారుచితాత్మకమ్
 అగ్నిర్మర్కస్తలవారిమానసమిదే చైతన్నిరాకారకమ్
 నిర్మలకృష్ణలపాత్రవస్త్రహవిషా సాంగళ్య సాలంబనమ్
 తేషామర్చనవైభవాశ్చ సకలా భాసం త్య్రప్తీణాం ముదే, ౧౯

తదధిరారినిర్దేశః.

సంసారే చలచిత్తవిభ్రమధియాం సాకార మేవోత్తమమ్
 వానప్రస్థయశేర్నిరాశనపతత్పర్ణాశినాం నిష్కళమ్
 దారిద్ర్యోపహతాత్మనాం చ విహితా పూజా నిరాలమ్బనా
 అన్యేషాం గృహవాసినాశ్చ సతతం కష్టం నిరాలమ్బనమ్. ౨౦

సంసారిణాం నిష్కళధ్యానాయోగ్యతా.

యోషిత్పుత్రధనార్థినాశ్చ భవనస్వర్గాదిభోగైషిణామ్
 పశ్చాన్మోక్షముపేయమాశ్చ సులభం సాకార మేవార్చనమ్
 షీణానాం కలిజన్మనాం చ మమతాహంకారయుక్తాత్మనామ్
 మాలస్యోపహతాత్మనాం వ్యసనినాం స్త్రీపుత్ర విత్తైషిణామ్. ౨౧
 షడ్వర్గాపహృతాత్మనాశ్చ సుషృఙ్ఖల్యానం కథం వా భవే
 తస్మా న్మూర్తిషు పూజనం తుభకరం కష్టం నిరాలంబనమ్

శ్లో. చేత్తోనేత్రమనః ప్రసాదజః శం సందర్శనాన్మృత్యువ
తస్మాదత్ర కతా యుగే చ సులభం హ్యర్థమూర్త్యర్థం. ౧౨

పశ్య జేకల్పనే హేతునిర్ణయః.

ఏకేనైవ తు యాగకర్మణి యథా పుచాగ్నయః కన్యితాః

ఏకేనైవ శరీరజీవనవిధౌ ప్రాణాదిపశ్చాన్నితాః

ఏకేనైవ శరీరపాటనవిధౌ నేత్రాదిపశ్చేంద్రియైః

తద్వచ్చైకవిమానగర్భానదనే బేరాణి పశ్చైవ తు, ౨౩

ఇతి శ్రీవైఖానసే జనార్దనాచార్యతనయ స్మసిహనామ్నా

విరచితేఽచనా తిలకే (గృహస్థానాం నిరాకార

పూజనా త్సాకార పూజన మేవోత్తమ

మితి నిణయో నామ)

ప్రథమోఽధ్యాయః.

కేచి న్నానన ముత్తమార్చనమితి కేచి త్సాకారకమ్
 స్థానం తిర్క్కు నివాసలంబనవశాత్సాకారమేవోత్తమమ్, ౧౭
 స్థితం మునిభిః పురాణనిచయై ర్వేదాస్తవాక్తైర్వరపి
 తస్మా ద్యూయ మిశేషభాగ్యం విభవై సాకారమేవార్చత

౬౫౫౫ : —

సాకారార్చనవిగ్రహం తు కలయే చ్చిద్రం నిరాకారకమ్
 వైతేషాం కృతగేవ బోధయ భృగో స్థానాని నామానిచ. ౧౮

సాకారనిరాకారభేదః.

శ్లో ౫ : —

సాకారం కనకానితైజసశీలామృద్ధారుచితాత్మకమ్
 అర్చ్యైర్కష్టలవారిమానసఘటే చైతన్నిరాకారికమ్
 నిధ్యైక్తాఫలపాత్రవస్త్రహవిషా సాంగళ్య సాలంబనమ్
 తేమాయర్చనవైభవాశ్చ సకలా భాసం త్యృప్తీణాం ముదే. ౧౯

తదధిరారినిర్దేశః.

సంసారే చలదిత్రవిభ్రమధియాం సాకార మేవోత్తమమ్
 వానప్రస్థయ కేర్షిరాశనవతత్పర్ణాశినాం నిష్కళమ్
 దారిద్ర్యోపహతాత్మనాం చ విహితా పూజా నిరాలమ్బనా
 అశ్వేషాం గృహవాసినాశ్చ సతతం కిప్తం నిరాలమ్బనమ్. ౨౦

సంసారిణాం నిష్కళధ్యానాయోగ్యతా.

యోషిత్పుత్రధనార్థినాశ్చ భవనస్వర్గాదిభోగైషిణామ్
 పశ్చాన్మోక్షముపేయమాశ్చ సులభం సాకార మేవార్చనమ్
 క్షీణానాం కలిజన్మనాం చ మమతాహంకారయక్తాత్మనామ్
 మాలస్యోపహతాత్మనాం వ్యసనినాం స్త్రీపుత్ర విత్తైషిణామ్. ౨౧
 షడ్వర్గాపహ్మతాత్మనాశ్చ సుపృథధ్యానం కథం వా భవే
 తస్మా న్మూర్తిః పూజనం తుభకరం కష్టం నిరాలంబనమ్

శ్లో. చేకోనేత్రమనః ప్రసాదజనం సందర్శనాన్త్యక్షిణం
తస్మాదత్ర కతా యుగే చ సులభం పాద్యమూర్త్యర్చనమ్.

పశ్చ బేరకల్పనే హేతునిష్ఠయః.

ఏకేనైవ తు యాగకర్మణి యథా పంచాగ్నయః కల్పితాః
ఏకేనైవ శరీరజీవనవిధౌ ప్రాణాదిపశ్చాన్నిలాః
ఏకేనైవ శరీరపాటనవిధౌ సేత్రాదిపశ్చేంద్రియైః
తద్వచ్చైకవిమానగర్భాసదనే బేరాణి పశ్చైవ తు, ౨౩

ఇతి శ్రీ వైఖానసే జనార్దనాచార్యతనయ సృసిహనామ్నా

విరచితేఽచనా తిలకే (గృహస్థానాం నిరాకార

పూజనా త్సాకార పూజన మేవోత్తమ

మితి నిణాయో నామ)

ప్రథమోఽధ్యాయః.

శ్రీ రస్తు.

శ్రీరామచంద్ర పర బ్రహ్మణే నమః.

శ్రీవిభవస మహా గురవే నమః.

అర్చనా తిలకమ్.

ద్వితీయాఽధ్యాయః.

యజ్ఞస్య ద్వైవిధ్యమ్.

భృగుః :—

శ్లో. వాయోమి హేవిప్రసరా రహస్యం
విష్ణ్వచనానాగమతేన చిత్రమ్
యజ్ఞో ద్విధా దేవమనుష్యకేభ్యో
మనుష్యయజ్ఞా దధికో హి దైవః.

౧

తేన న యః :—

తద్యోశ్చ కర్మాణి కథం నమాని
నిరూపయాన్మాక మిదం దయాళో
కర్మాణి సర్వాణి తయో న్మయాని
శాలాగ్నికుండాది విభిన్నమగ్నేః.

౨

భృగుః :—

అచార్యపూజావరణం చ ఋత్విజామ్
హూత్రప్రశంసా మధువర్షదానమ్
అధానమస్మాత్ర హారేః ప్రతిష్ఠా
పర్వేష్టిరస్యార్చన ముచ్యతేన్య.

౩

శ్లో. మనుష్యభ్యైః కథం యథా న్యా
మహాత్మనాం చైవ విధ్యతా తథా న్యాత్
కళో నృహిరాంత్ర మథే నయంత్ర
మహాత్మవేఽస్మి మృగయోత్సవశ్చ.

౪

శ్లోగీ ప్రతిపదింబా.

కథానలేష్యేన యథాంత్రహామస్తదైవ బేదేష్యపికల్పయేయః
తస్మిన్మధురగారశాపత్యునిష్ఠితత్వేదసంకాతుకమన్యహన్యమ్. ౫
న్నానం తథా చావావనీయకణ్ఠా తిథోత్సవం చావసథం స్మరేత
సభ్యాగ్నికణ్ఠా చ బలిశ్చ బేగమేవం స్మరంశ్చార్చనయాగికారే. ౬.

శ్లోగీ ప్రతిపదింబా.

శ్లోగీకల్పం చ తథాంత్ర కుర్యాద్ధృవస్తథాకౌతుకముత్సవశ్చ
ఏకాగ్నిఃక్షేతు తథాంత్ర కుర్యాదావాసనాగ్నినివ మూలశరే
నిత్యాగ్నికర్మాణి చ కాతుకే చ స్నానే చ శాంతిం స్వవనాదికర్మ
మహాత్మనాదిశ్చ తిథోత్సవేచనిత్యం చ నైమిత్త్యబలిం బలాచ. ౮౦

తత్రైకస్యాభావశ్చేకార్యమ్

స్నానార్థబేరం యది హిసగచేత్స్నానాదికం చోత్సవబేరకేస్యాత్.
తయోస్పహీనే సకలంచ కాతుకేతస్యావ్యభావేసకలంధ్రువేస్యాత్
స్మృత్వా తు చైవం ప్రతివర్సకే చ
భక్త్యా హరేరుత్సవమాచరేయః
మఖావసానే తు యథాంత్రయావ
మృహాత్మవే కాశ్చానతాత్మ్యాయస్మి.

౧౨

మనుష్యభ్యైః కథం యథా న్యా

స్మృత్వా తు యూపం చ బలావేగావాః
స్మృత్యే చ దణ్డే సకలేష్టసిద్ధిః
మహాత్మవే నాపితృతాత్మ్యాయస్మిన్
మారేఽపి దృష్ట్వా త్రిదశా నమన్.

౧౩

శ్లో. జ్యోతిర్భామాత్స్వర్గలోకం ప్రయాతి
పత్నీయన్త్రీయాన్నివాన్యే చ కన్తుః
యే సేవన్తే తే చ నాకే పసన్తే
అకల్పాంతం చోత్సవస్య ప్రభావాత్.

౧౪

మనుష్యయాజ్ఞాద్వివమాపుష్పవన్తి
స్వర్గాపవర్గాభిభోగముత్సవాత్
నిత్యాగ్నిహోమాగ్నియథాఽత్ర కుర్యా
త్తత్తేవ నిత్యాచకనమన్వహం స్వాత్.

౧౫

మహాభ్యురోహోపహాశేఽగ్నిహోమాత్రే
ఆధానకాభ్యం చ పునః ప్రకుర్వాత్
తథైవ దోహోపహాశే చ ద్విబే
పునఃప్రతిష్ఠావిధిమాచరేయః.

౧౬

మఖప్రకర్తా త్రిదివ ప్రయాతి
పత్నీయన్త్రీయాన్నివాన్యే చ కన్తుః
యే సేవన్తే తే చ నాకే పసన్తే
అకల్పాంతం చోత్సవస్య ప్రభావాత్
నిత్యాగ్నిహోమాగ్నియథాఽత్ర కుర్యా
త్తత్తేవ నిత్యాచకనమన్వహం స్వాత్.
కరుశ్చ నాశావధి రేవయజ్ఞః
విష్ణోః ప్రతిష్ఠావిధి మాచరే చ్ఛే
ద్యావద్రసాయాః ప్రళయావధిస్తత్.

౧౭

౧౮

ఇతి శ్రీవైఖానసే జనార్దనాచార్యతనయ సృసింహ

నామ్నా నిరచితే లక్షణాతిలకే (మనుష్య

యాగ దేవ యాగ విశేషవిర్ణయోనామ)

ద్వితీయోఽధ్యాయః.

శ్రీ రస్తు.

శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః.

శ్రీవిభవస మహా గురవే నమః.

అర్చనా తిలకమ్.

తృ తీ యో ౭ ధ్యా యః.

ఋషయః ఉపాసకాః :—

శ్రో. దేశలవిష్ణోరాలయస్సార్చకస్య తేషాం దాసంక్షేత్రరూపం ధనం వా
విష్ణోర్యాగేనిత్యం నైమిత్తికాథా మేతత్సర్వం బోధయాస్మాకమాశు.
విష్ణులింగస్థాపనయోగ్య దేశవిక్షయః.

భృ గుః :—

మేరోర్యామ్యేభారతేచైవ వన్నరే
గంగాగోదానర్మదాసమ్యాజానాం
వ్యక్తేదేశేకృష్ణసారైశ్శుకాద్వైతైః
స్సందారేఽభ్యే పార్శ్వైశ్చైవ సేవా
శుద్ధే దేశే కషణాదీని కృత్వా
సస్యానాం వై గోగణానాం నివేద్య
కృత్వా గ్రామం దేవకూర్మ్యం యథోక్తం
తస్మిన్విష్ణుం స్థాపయిత్వా యథోక్తమ్.

౨

౩

అచార్యార్చకాదీనాం వృత్తికర్షణమ్.

అచార్యవృత్తిం వేదవృత్తిన్చ దత్వా
పశ్చాత్సర్వశ్రోత్రియానాం చ వృత్తిమ్
వృత్తిం పూజాం దీక్షితానాం చ దత్వా
పశ్చాద్భోగా యాయుతాయ వ్రేదద్యాత్.

౪

శ్లో. గ్రామం పూర్ణం స్మేత ముద్యావన్నతి
 వైష్ణవేద్యాధాం చోర్నివాకం యథాస్యాత్
 సర్వేషాంవై చాగికాలే నృపశ్చ
 షేత్రాణ్యేషం మామకామి యథాస్యాత్.
 తస్మాద్విష్ణో రాలయ స్వాభివృద్ధ్యై
 సర్వేషాంవై షేతరీయాపం ప్రదద్యాత్
 ఏవంగ్రామే వట్టణే పర్యటేనా
 స్మృత్యా కీర్తిం భోగమాకం లభవే

గి

ఓ

మరీచికేశవ పుత్రికావంశం

గ్రామే సామృతహరకేపి విధివ త్కృత్యా హరేర్మన్దిరం
 తస్యై వోర్నివకారణాయ సుగుహాన్మేత్రాణి సన్దీయతామ్
 ఆచార్యార్చకముత్పిదా మపి గృహం షేత్రాణి పేదాన్తినాం
 షేత్రంశోత్రియతర్కశబ్దనిరుషాం వేదేషు నిష్ఠాత్మనాం.

2

వృత్తింశ్రోత్రియదీక్షితార్చకహరే శ్వేదస్యప్రృత్తియథా
 రాక్షా చార్థవిపర్యయావికుటిలైః షేత్రాణి సశ్యన్తి యే
 తాన్ పాతై ర్యమకింకరాస్తుసుదృఢం బధ్వా గతే నిర్ఘ్నాః
 పితృస్తే భృవ మేకవిశేతిమహాఘోరే మహారౌరవే.

౪

గ్రామే వట్టణకేగ్రహరసగరే కృత్యాహరే ర్మన్దిరం
 సంకా స్వాంబుజలోచన భృకమలాం భృగ్వాదిశాస్త్రోక్తవత్
 ఆచార్యం యజమాన అర్చక మిమం సమ్యగ్విదిత్వాఽఽదిరా
 దేశేషా మతిభోగభాగ్య నివహైః పూర్ణా భవేయర్యథా

౬

ఆచార్యాదీనాం గృహనిర్మాణ నిధిః,

ఆచార్యార్చకయోర్యథా సుఖధనాదానా త్సులక్షీర్ణభావే
 ద్ద్రామంవాసిసమస్తసన్యసరాదాం భూమిలిఖిత్యా దక్షిత్
 అక్లేశేష యథా కుటుంబభరణే శూన్యం యథోపద్రవైః
 కృత్వా మన్దిర మింద్రిమన్దిరనిధం రాచార్చకా యార్పయేత్.

౧౦

నానాధాన్యసుపక్షమధురగృహా కృత్యార్పకాపార్వయో
ద్వైత రర్చనకాంతాయ సుమహావంశ్యాం శ్రుయీ శోవిదా
లగ్నీ న్యేషకలాఖ్య మేక మసహా లిస్మి సుసంఘాత్య వై
తద్విష్ణో రసి వైభవార్థ మఖిలక్షేత్రాణి సజ్జల్పయేత్. ౧౧

విష్ణ్వచాకాయాం తోభమానం మనశ్చే
త్తద్దామపాః తోభయంతా భవేయః
తస్మాన్నిత్యం తోషయే దర్పకాన్వై
ధాన్వైర్వనై శ్రేయగోభూమిదాన్వై. ౧౨

భగవదర్పవోపకరణార్థం వృత్తికల్పనవిధిః.

దేవేశస్య నివేదనాయ హవిష స్తస్మాహాపాత్రాధాకం
నైవేద్యే గుడపాయసాన్నకృసరం శుద్ధాన్నదధోదనం
పాద్యాఘృతాచమనీయతీర్థానదనద్రవ్యాణి పాత్రాధాకం
పాత్రంపజ్జజశేఖరూళికరకం ధారాసహస్రాన్వితమ్. ౧౩

ఘట్టాదీపతరావధూవకుసుమం గన్ధాదిపాత్రాధాకం
శ్రీగన్ధాప్తకధూవయోగ్యదశకం సర్పింషీ దీపార్థకమ్
ఏతావద్ధనిషా బలేశ్చ హవనీ దేవ్యా స్తదా పర్వదాం
నైవేద్యే మహతాశ్చ నామ హవిషాంవిష్టాః ప్రభూతాఖ్యకే. ౧౪

కామ్యనైమిత్తిక క్రితావకరణార్థం వృత్తికల్పనమ్.

నిత్యే పాప్తికకామ్యనూతనవశానై యిత్త్యవస్థాకే
సామార్కగహణే జయన్తి దశకే సజ్జాన్తి మన్వాదిషు
విష్ణోః పశ్చాదినాయసేషు విషుప్రద్రాజస్వజన్మత్కే
దేవస్య స్తుపనాహావస్తు హవిషాం భూమిం విభజ్యార్పయేత్. ౧౫

జ్ఞోధారవిధానకర్మభవనం చిత్రాజ్ఞానే సతి
తస్మిన్నుత్తవిధానశాన్తిరణే యానాదిసనావకే
ఏతావ ద్గురవే వసూని సదనేయ్యా నాతిరిక్తే సతి
రత్నాన్యభరణాని హేమామవసనా న్యేతావ దే వేతి చ. ౧౬

నుమానార్పవే కా శ్రీదీక్షదానోక్త్యుచాసేచపశ్యతదాసే
తేనాం హవిర్బ్రాహ్మణసోజనేచక్షతాశ్రితైరాపహప్రదద్యాత్.

కావ్యపాదకృత్తి కలుపం.

అదా చ ఋత్విక్సరిచారకాదాం
ద్వారస్థమాలాశ్రితోవిదానామ్
వేత్త్యాజనానాం సటకర్తకానాం
క్షేత్రాగ్రే దద్యాన్న తు హేమయాపమ్

౧౮

క్రీష్ణి పాదాచానరత్నరాణా
మస్తర్లహే సశ్వరతాం జనానామ్
తేభ్యాం దృష్ట్యా కథముత్సహేగ
తేషా మవజ్ఞా జగతాం వినాశే.

౧౯

తస్మాద్ధనైథాన్యవిభూషనైశ్చ తదచాకాదీక పరితోషయేయః
తేభ్యాం హేమాద్రమతేః మేశోహరేస్తుతోమాత్రిజగత్ప్రహర్షః, ౨౦

భూమిదాన నిరూపణమ్.

తత్తత్క్షేత్రంతామ్రపట్టే లిఖిత్వా
హేమాన్నయక్తం తామ్రమాచార్యహస్తే
శుక్లే పక్షే శోభనే సన్మృత్యుతే
దేవస్యాగ్రే సాదకంజ్ఞాన దద్యాత్.

౨౧

లొకామృతపట్టలేఖనమ్.

యథా శిలాయాం పరిలేఖనశ్చే
క్షరస్తథా మాషనిమగ్నమాశ్రిం
తామ్రే చ పట్టే పరిలేఖనశ్చే
తదా చ నిష్పాం కిలబీజమగ్నమ్.

౨౨

విష్వక్సాకాయాం క్షేత్రయాపం విహయ
యేషాం దద్యుస్తే జనాః పాపభాజః

అర్హాశ్చ బ్రహ్మచర్యం గృహస్థా
క్షేత్రం బహ్యస్తేజనా దేవలస్య.

౨౩

దీక్షాహిత షాఞ్చరాత్రాపి నాం దేవలత్వమ్.

దీక్షాహినాః షాఞ్చరాత్రాశ్చ శైవాః
కాలీశాస్తా మూర్తికేష్టార్చకాశ్చ
భృత్యుః పాదేయేనాదిం క్రియంతే
తే విప్రాస్య దేవలాః కర్మభావభ్యాః.

౨౪

క్రితేభావః పుత్రిభవకానాం వాః.

యేనైభావససూత్రిణాం వసుమతీ దద్యాత్ సస్యాం ముదే
తేహం వణాయితం ఫలానిసశివః శేషేనపి సి స్మ త్తమః
తా నైభావససూత్రిణో వసుమతో విష్ణే శ్చ నిఘ్నంతియే
పాత్యంతే శతకోటికోటిసరకే దూతై ర్దినేశాత్మికాత్.

౨౫

తస్మాత్కృత్వా చాలయం సేవకానాం
సర్వేషాం వై క్షేత్రరూపం నిదమ్యః
గౌణేముఖ్యం సర్వదా చైవ కుర్యా
మృత్యో గౌణం వైవ కుర్యాత్కదాచిత్
మధ్యే యే వై వ్రత్యయం కారయంతి
తే వై లోకే బ్రహ్మహా వీరహాస్యః
ఏవం క్షేత్రాణ్యాలయం సంశ్రితానాం
కృత్వా పూణం శాస్త్రదృష్ట్యా యథేష్టమ్.

౨౬

క్రితేభావసార్చకే సర్వసమృధిః.

తస్మిన్ గ్రామే వసంతే ద్విబాద్యా
స్తేషా మిష్టం సర్వసంపత్ప్రదం స్వాత్
తస్మిన్విప్రాః క్షత్రియా వైశ్యశూద్రా
సర్వేషాం వై శ్రేయసాం కారణం.

౨౭

విష్ణ్వర్చకానాం హృది చిస్తకానాం
క్షేత్రాగ్రే నత్యన్తి గృహశ్చ యే వై
తా న్కాలసూత్రాదిషు పాతయన్తే
చంద్రాలయోవా శుస సూకరాదా

35

నత్యాంవరై ర్వా స్వయ మేవ దత్తాం
యే వై హరన్తే వసుధాం ప్రమాదాత్
పవాసప్రస్థాయతే వక్షమాశ్రం
వసన్తి విష్ణక్రిమిదేహభాజః.

36

ఘోరే దద్ధక కావనే తృణజలచ్ఛాయాదిభి ర్వర్జితే
నానాపక్షిమృగాదిభిశ్చ రహితే దావాగ్నినా చర్వితే
జాయన్తే పథి కృష్ణచర్మజతే శువ్యత్తరోః శోటరే
కల్పాంతం ద్విజదేవభూమిషు భృశం విఘ్నాని యే కుర్వతే.

37

గద్యమ్ ఇతి శ్రీవైఖానసే జనార్దనాచార్యతనయ సృసింహనామ్నా

విరచితేచక్షునా తిలకే ఆచార్యాచక్షక దేవతా

క్షేత్రదాన నిణయో నామ

తృతీయోఽధ్యాయః.

ప్రీతస్తు.

శ్రీరామచంద్ర పర బ్రహ్మణే నమః.

శ్రీవిఖనస మహా గురవే నమః.

అర్చనా తిలకమ్.

చతుర్థో ౭ ధ్యాయః.

శ్లో. ఏవం గ్రామక్షేత్రభాగం విభజ్య
 మధ్యే గ్రామే పశ్చిమే వాయవ్యాహణం
 తాస్మాత్కృత్వా తాయం గ్రామమధ్యే
 మస్త్యైర్విష్ణో శ్చార్చనశ్చైవ కుర్యాత్.
 తద్ధామస్థాభాసురాశ్చైవ సర్వే
 లగ్నిహోత్రే య త్ఫలం తల్లభన్తే
 న్యూనం పూజాం దీక్షితానా మ్మౌఖ్యే
 వేదాచారం వేదవిద్మస్తథాస్యాత్.

౧

౨

తద్ధామస్థావరవనానాం స్వస్థానార్చనాః.

యాపదార్యం సర్వ సంపత్సమృద్ధిం
 తద్ధామస్థాః పూజనాత్తే లభన్తే
 తద్ధామస్థావరభాగాం జయస్సయి
 ద్వాణిజ్ఞానాం హేమధాన్యాఘృతపృథ్విః
 శూద్రాదీనాంకపి నన్యాదిపృథ్విః
 రక్ష్యమాం వై తత్తదిహారణ పృథ్విః
 తత్తస్థానాం దేహరోగాది నాశః
 సర్వేషాం వై పుత్రపౌత్రాభి పృథ్విః.

౩

౪

అర్చక లక్షణం,

శ్లో. శ్రీజ్ఞానస సూత్రకల్పనినా చాప్తాదశాభ్యైః క్రమా
త్సంస్కారై రపి సంస్కృతోఽథ విభవ ద్వేదాజ్జవిద్వేదవిత్
సోఽస్థో విజితేంద్రియోఽథ నియమీ శ్రీవిష్ణుభక్తో యమీ
వీతైశ్చక్రగృహస్థ అచారక ఇహ న్యా ద్భిహ్వచారీతు వా. ౧

వైఖానసానామేత భగవదాధనే సంపూర్ణయోగ్యతా కథనమ్.

వైఖానసై ర్వేదవిదై ర్విధిజ్ఞైః

కరోతి యత్యాచారాన ముచ్యతేస్య

సోస్య ప్రభావం త్రిదశా న వక్తు
మలం సమభోగం ప్రహీణోఽపి శేషః.

౬

తద్విష్ణో హాకృది పశ్యజే చ జనిభృద్వైఖానసాఖ్యో ముని
స్తద్వందనే జరణాత్తమ క్తికరణా ద్విష్ణోశ్చ నిరేకతః
గాయత్ర్యా ఉపదేశతస్య సమిదాధానే యథాయోగ్యతా
సావిత్రివతిబద్ధనా ధరిగృహే చారాధనే యోగ్యతా.

2

నిత్యమితి విశేషార్చనా శేషః.

ముఖము :-

నిత్యాచారానా చాప్యధికాచారానా చ

విశేష కాఖ్యా క్తి చేతి శబ్దా

భృగుః :-

సా నిత్యాచారా యా బలే రస్తకర్మ
సాధికారాచా చోపసంధ్యాచారాఖ్యా

౮

వైశేషాఖ్యా చాఙ్కురారోపపూర్వా

ఏతా స్మర్యాః కౌతుకాభ్యే చ కుర్యాత్

ఏవం కర్తుం కౌతుకిం హీనక ణ్డే

జ్యైష్ఠ్యార్చనా మూలబేరే చ కుర్యాత్.

ధృవాచక్షన నిణాయః.

ఋషయః :—

కథం ధృవస్యాశ్చన మన్వహం స్వా
త్యధన్తు వా కౌతుక ఉత్సవాదా

శృగుః :—

ధృవార్చనం పీఠ సమర్చనాంతం
పుష్పానుదీపాఘ్నః సుసూపదీప్యైః.

౧౦

కౌతుకాద్యచక్షనం

పశ్చాత్తథాకౌతుకముత్సవాది చూవాహన్వాద్యై స్సకలోపచారైః

ఋషయః :—

స్థానస్తథా కౌతుకముత్సవానాం నోబ్రూహికారుణ్య నవసముద్ర.

శృగుః :—

బ్రహ్మస్థానే కౌతుకం సమ్యగర్చ్య
సౌమ్యే యామ్యే స్నాపస శోచ్యోత్సవశ్చ
తస్మా దేతౌ వ్యత్యయం వాత్రై కుర్యా
దర్శా యోదక్షాన ముక్తం బలేశ్వ.

౧౧

పేరాణాం స్థాననిణాయః.

సజ్జీచ శ్చోదగ్రథా శాలావిశాలం

తస్మా ద్బాహ్యే యిణ్ణపే వా ముఖాభ్యే

విస్తీర్ణాశ్చోదగ్రారోదగ్రవాత్రై

సంస్థాప్యై తా సమ్యగభ్యర్చయేయః.

౧౩

గద్యమ్ ఇతి శ్రీనైఘానసీ జనాదనాచార్యతనయ పృథిహనామ్నా

విరచితేఽచక్షనాతిలకేఽచక్షక లక్షణ వశ్చ

పేరసాపన నిణాయో నామ

చతుర్థోఽధ్యాయః.

శ్రీ రస్తు.

ఊరామచంద్ర పర బ్రహ్మణే నమః.

ఊవిఖనస మహా గురవే నమః.

అర్చనా తిలకమ్.

పంచమోఽధ్యాయః.

ఉత్తానమ్

శ్లో గుః :-

శ్లో. ఉత్తాయేషసి పాపహరిశుభదైః స్తోత్రై హారే నామభిః
స్తుత్యాఽవశ్యేకకర్మజాలమఖిలం కృత్వా వ్రజే దాలయమ్
వ్రజోధనవాద్యమ్.

విష్ణోర్భోధనకారణాయ సుమహాశ్చైదీకా నృదళాన్
సజ్జేష్టైవ తు వాదకై ర్మృదుతరిం ప్రాత హారే ర్మందిరమ్. ౧
స్నానానామజలాని.

స్నానార్థం తు మహానదీశ్చ విమలాం తుద్రాం నృదీం వా సహా
వాపీకూపతటాకనిర్మురమపి పూర్వోత్తరాంతం వ్రజేత్
గ్రామాదుత్తరపూర్వతశ్చ శుభదం పశ్చాత్ నృదీమధ్యమం
యామ్యస్తానమథాధమశ్చనిర్యతౌ వాయా తథాగ్నేయ కే. ౨
స్నానానామజలాని.

ఛాయాయాం కవిదృక్-రజ్జుఖిదిర శ్రీబజరాణా మధో
న స్నాయా దుదధౌచ సార్పనివసే నింద్యంబుధారాధినామ్
పూతీగంధవహేన సంయుతజలే కాపిత్రమూలే తథా
న స్నాయా ద్రజకస్య తీర్థనికటే చణ్డేశ వేశ్మాన్తికే.

స్తా న ని గ క యః.

శ్లో. గ్రామాదౌ యదిపశ్చిమానలయమే తీర్థం న చాన్యత్ర చ
ఋషయః :—

తాన్నాద్యం కథమత్రకుర్య రనిశం సన్ధ్యాజపావీనవి?

భృగుః :—

యస్మిన్ దక్షిణతోయసంశ్రితపురం గ్రామస్య నాన్యగతి
స్తస్మిన్ సానజపాదికర్మసు యథా సేతుం తథా కల్పయేత్.

మూత్రపురోర్వజాన క్రమః.

నీతే చోత్కుటికాసనో భువి తృణా నాస్తీర్య చోదబ్జుఖో
మాసి సంవృతమస్తకోధదదృశే కణే నవీతీ ధృతః.

మూర్ధ్వద్ధు గ్రహఋక్షతార పయసాం గోవివ్రవాతా నలా
న్నోవీక్ష నివృత్తజ్వలం మలమపి యామ్యాముఖోరాక్రీషు.

౫

త ద్వ జ్య క స లా ని

భస్మ న్యపు కుశే చ దభానిచయేగోషే చ నద్యాం పథి
ఛాయాయాం తుళసేనసేచ్యుతగృహే సప్రాణగతేన చ
ప్రానస్యస్తజలం ఘటాద్ధు సమృదం లింగం గృహీత్వా వ్రతే
త్వాచ్ఛేష్టపూర్వవదాసిహో గృహీవటూమృతాన్ని వ్రస్మత్వాదినా.

కాచ విధిః.

లిక్నే ద్వే మృదహస్తయో రపి తథా ఋత్వాఖ్యమృతాన్నిగుడే
వామే పాణిదకోభయోశ్చ దశధా మృద్భిజ్జలైః తుళయేత్
వానప్రథయతే స్తథా ద్విగుణితం రాత్రౌ తదధాన్త వా
శుక్లే మూత్రవ దీరితాద్ధ మునిభీ రేతో విసగేత్రయమ్.

౭

గ ఙ్గా ప వి ధిః.

నవ్యాం ప్రాగుదగాననాఙ్గిచ కరా వ్రతాశ్చ మృత్పారిధి
సంపూర్ణ స్వకమణ్డలుద్ధు పయసా గత్వాతు తీరం బహిః
గఙ్గామై ర్ముఖసంజ్ఞితై శ్చ వదనం సంకోధ్య జిహ్వంస్తథా
కుర్వాన్ ద్వక్త్రీకోధాశ్చ విధినా మస్త్రాచమానాధికమ్.

౮

ద త థా వ న వి ధిః.

నింబోదుంబరజంబుచూతశకలే ష్వేకేన చర్మాన్వితే

రేఖాకుశ్చితయా విరోధ్య దశనాం శ్చాయుర్బలం చోచ్చరకా

కష్టభయకాలః.

సహస్రస్థానం ప్రతిపత్తు మస్మిన్పమి చైకాదశద్వాదశీ
శ్రాద్ధే పర్వణి దస్తరావనపథిం నైవాచరే ద్రాక్షిషు

వస్త్రనిశేజజనవిధిః.

శ్లో. వస్త్రాణ్యాదశసూదితేతి సజలం ప్రత్యేశ్య సస్తాద్య చ
జప్త్యం ప్రాగుడిగ్రీకల్ప వసనం గాయత్రియా శోషయేత్
శుష్కే తద్వసనం నిధాయ నికటే దధాది సజ్జహ్య చ
స్నానాధికం సువత్రికల్ప విధినా శాస్త్రోక్తవత్కల్ప్య చ. ౧౦

సమంత్రకపాణిపాప ప్రత్యేశనాచరన విధిః

తీర్థేక పాక్షుఖి మాసితో కరయుగం చేస్తోహ మస్మిద్వయే
నాపఃపాద మనుద్వయే చ కచా ప్రత్యేశ్య తీర్థోదకైః
స్త్రాచామన ముక్తనూత్రవిధినా వేదత్రయై శ్చాచమే
గుహ్య జాత్యనన మక్షిణోః శ్రుతయుగే నాపాపుట ద్వేభుజే. ౧౧
హస్తాభ్యాం చ శిరస్సుచోక్తమచ్యుత స్పర్శన్నథాచమ్య చ
తత్తీర్థాధిపమచ్యుతేషు మనసా సంప్రాశ్నాయేత్తం మృహః
నిత్యస్నానవిధౌ తు పాణియుగళం చాక్షాని పాదద్వయం
ప్రత్యేక్ష్యైవ మృగమృశా చ విధినా చాచామనం కల్ప్యచ. ౧౨

సమంత్రక స్నానమ్

స్నానం ద్వాదశనామభిశ్చ మనుభిశ్చాపః పునస్తాచ్యగ
స్నాచమ్యామృజలోచనస్య నమనం కుర్యాత్తదా వైష్ణవః
తోయకేషు హిరణ్యశృజమనునా నత్వా సుపంప్రాశ్నాయే
స్నాయాత్సూర్యముఖం తటాక సరపోర్నద్యాం ప్రవాహూన్ముఖం

వరుణప్రాధికానమ్.

తోగాస్తేష్వధ యా సుస్థత్రిలియ భౌధాఘమపాఖ్యం
జప్తాస్తేష్విద మాప పూరిమనునా స్నానాద్భవే నిర్మలః

అఘమషకానమ్.

భూదేవేతి చ ప్రాగ్జలైశ్చ చతుర స్సామ్యే ఋషీణా స్తథా
యావ్యే వైత్పత్యేషు చతురస్త్రేయేతి ధ్రువమ్. ౧౩

దేవీకా పితృతర్కణమ్

శ్లో. యేకే చాస్మదుదీర్య చాద్రకవసనం ఓషిష్య చాచమ్య వై
సంప్రోక్ష్యాహతవస్త్రసాళక జలం స్యుష్కజ్య చాగ్నేని చ
పస్తాత్తరీయాది ధారణమ్

పట్ట చ్ఛాన్వితవస్త్రవేష్టనయంతః శుష్కా త్తరీయం వహన్
హేమస్రజ్జణికుణ్డలే చ విధినా హేమాబులేయాదికైః ౧౫
దభాకలబ్జుతపాణిపద్మ తులసీకణ్ణాక్ష మాలాధరౌ
ధ్యానా ద్యోగబలేన చాత్మసంపన్నే ఓష్ణం సదా భావయన్
ప్రత్యాలైవ బహిః స్నీ వేద్య పసనం చామద్రకోషే న్యసన్
ఆచమ్యైవ శుచిస్థలే చ ముకురం వాతే జలం వినయంతే. ౧౬

శ్వేతమృత్తికా గ్రహణసలూని

స్పర్శ నిర్వృతిదాం సువర్ణనిహతాం సాకేతగర్జితే
శేషద్రా పురుషోత్తమే యదుగికా శ్రీద్వారకామృత్తికామ్
కావేర్యాదిపవిత్రభూమిజనితాం చాదాయ శుక్లా మృదం
చాశ్వక్రాస్త్రుభేదీ భూమిమయభిః సుఖమయే నృత్యత్తికామ్.

ఉభవ్య ఫణ్డ్రివ్యాసః

ఏకేకృత్య యతేతిస్త్రీమనునా చిత్రేణ సంరత్యవై
బిభృ శ్చైక్రచతుష్టయం కనకభం ధ్యాయం స్తథా కేశవమ్
ఫాలే ద్వ్యంజులి మస్తరాళక మృజం చోధ్యక్వాగ్ర మభ్యంజులం
విష్ణుర్మామితి కేశవాదిమనుభిః పుష్కాణి సన్ధారయేత్. ౧౭

శ్రీ చూర్ణ వ్యాసః

ఫాలే చోదరహృత్సుకణ్డజఠరే దక్షే భుజే తదగ్రే
వామే కుక్షిభుజే గళే చ శుచిభిః పృష్ఠే కమన్యూధకని
మృద్ధి ర్ద్వాదశనామభి స్సవిశథా న్యూధ్యాగ్రపుష్కాణి చ
లక్ష్మీద్వాదశనామభిశ్చ రజసచూర్ణాం సన్ధారయేత్ ౧౮

సన్ధ్యావస్త్రప్రసంగమ్

కృత్వా పాణివిశోధః శ్చత్తిరకం శ్రీకేశ వేత్త్యమృసా
చాపాహితి సవాఙ్మిత్రైశ్చ మనుభి స్సాన్విజ్ఞాని సంప్రోక్షయేత్
అగ్నిశ్చేతి రవేనై స్తగే తరుదయే సూర్యేతి చాచమ్య చ
స్వాచామత్యక్త మధ్యగే గృహపతా వాపః పునః త్వీర్యచ. ౨౦

శ్లో. నిష్కే దగ్నితలోదరేణ స్వశమభృషోదధిక్రావితి
ప్రాణాయామపురస్సుకోఽజ్జలిజలై రర్ఘుత్రయం భానవే
దత్వాఽసా వితి మేదిసీ న్తదుపు ప్రావృత్య చాచామనం
కృత్వా ద్వాదశ కేకవాది సకలాన్నస్వగ్రహం స్తర్పయేత్

అ స వ వి ష యః

వ్యాఘ్రే చర్మణి చైణకే కుశయితే బ్రహ్మసనే ప్రాజ్ఞుభో
గాయత్రిజపకారణాయ ప్రణవన్యాసాదికంచోక్తవత్

ప్రాణాయామః

కృత్వాఽనామిక వాసవాగ్ని సహితైర్నాసాపుటా పీడయా
కుర్యాద్రేచకా పూర్వోక్తవిహితై ర్ఘృత్వా స్వకం కిల్బిషమ్, ౨౨
పశ్చాద్ధ్యాన సమాసేకుంభకయతో మంత్రాణి చోచ్చార్యతాం
స ప్రవ్యాపృతిభి స్సుతా సహితై ర్గాయత్రియాఽస్తే శిరః
ప్రాణాయామ మథైక మగ్నిగుణితే ప్రాహు ర్విధిజ్ఞా ఇదం
సాయమ్యాఖిల వాయుపఞ్చకం శౌమర్యాత్సగర్భత్రయమ్. ౨౩
పశ్చాద్ధ్యాన మదజమజ్జుళితరన్యాసం తిథైవచర
న్నాయాత్వేతి చ వేదమాతర మథో చానాహ్య హృత్పజ్జుజే.

గా య త్రి జ ప వి ధిః

గాయత్రీంశతశోఽథవింశమథవాజప్త్యా తథాఽష్టోత్తర
తివన్నంబుజమిత్రమణ్డలగతం మిత్రేత్సుపస్థీయతామ్, ౨౪

త్రి స స్తో ప స్థానమ్

పశ్చాదుద్వయ మిత్యనేన యజమా మధ్యంగతే భాస్కరే
యచ్చిద్భీతి పత్యపాతసమయే భానోశ్చరే ద్వస్తనమ్
ఇంద్రాణీసమనం ప్రభాతసమయే సాయం తథా వాసుదేవమ్
సద్భ్యాదిగ్నిసుతిం దితాసు మనుతాం తత్రద్దిశం ప్రేక్షయత్ ౨౫
ఇంద్రాగ్నియమసీలవారుణమరుధన్వేశ్వరాణాం నుతిం
ప్రాచీనః పితృ మాతృ వంశనమనం యామ్యాన్దిశం ప్రేక్షయత్
పశ్చాదుత్తరదిబ్జుభోజ్ఞాఽలికరః కృత్వోపవీత్యాచమం
సత్వాబ్రహ్మరీశ్వరాదిసకలా ననే హరే ర్విష్ణవమ్, ౨౬

దేవతర్పణమ్

శ్లో. పాణిణాయామ విధూతనిర్మలమనాః ప్రాతర్జపానంతరం
కారుక్షేత్రమితీ ప్రణమ్య సలిలం భూరేతి వ్యాలోశయన్
కూప్యభ్యేణి చ హేమామమన్తసలిలై దేవేన తీర్థేన చ
బ్రాహ్మే భూవతి కాదిపశ్యమనుభి వాణీపతి స్తర్పయేత్. ౨౭

ముషితర్పణమ్

కంతే సక్తనివీతితోఽథ మునినాం సంతర్పయేచ్ఛార్వకైః
పశ్చాద్వ్యం చతుష్టయానథ పితౄన్ తేషాం పితౄరపి

పితృతర్పణమ్

ప్రాచీనీకృతసూత్రబహిష్వకరః పైత్రోదకై స్తర్పయే
ద్యామం దివ్యసనాగదివ్య సలిలై స్సవ్యస్తదాపస్పృశేత్ ౨౮

బ్రహ్మయజ్ఞవిధిః

ధ్యాత్వా విష్ణుపదాంబుజం శుచిమనా దభాసనే ప్రాబ్ధుః
పాణిం దక్షిణ ముత్తరం కృతీకరంజానా నివేశ్యాజ్జలిం
ద్యౌభూమ్యు స్తరవీణోఽజ్జలి యథాకృత్వాఽథ బ్రహ్మజ్జలిం
పచ్ఛోర్ధ్వం చ సమస్తభేదసహితం గాయత్రి రుచ్చార్యతామ్, ౨౯
జప్త్యా వేదచతుష్టయేషు చతురో నో చేత్త దేకన్తువా
నోచేద్ద్వాదశేనూక్తకైశ్చ సహితం వేదాదిమన్తైశ్చతమ్
హీనే పూరుషనూక్తమన్త మఖిలం వేదాదిమన్తై స్సమం
కుర్యాన్నిత్య మితన్నితోఽథ నియమః శ్రీబ్రహ్మయజ్ఞాభిధమ్, 3౦

కాండీతర్పణమ్

ఆచమ్యాథ తతః పరస్తు నిగమాన్వైఖానసాం స్తర్పయే
ద్ద్రుక్సన్ధాదిచతుష్టయం క్రమపరాః స స్సాంహితీ స్తర్పయేత్
పశ్చాద్వాజ్ఞికవాయుజీతి చ వదన్ సంతర్ప్య చాచాయయే
త్పిశ్చాద్ద్రామ ముపేత్య సద్గుణ నిజేధౌతాక్షి పాణ్యచమత్

నిత్యపానవిధిః

భార్యాఽప్తర మిద్ధుడభాధమనీయకేన్దనాదీ నపి
పాశ్వేన్యస్తభతోయకూచకరకం తామ్పూల మాజ్యం ఫలం

స్థైర్య హ్యోచిత హేమామయోగ్య మఖిలం పుష్పానులేపాక్షతాకా
శాలాయా వక్ష నిత్యసృజ్జసహితం శ్రేష్ఠ స్త్యజస్రం తతః, ౨౨

శ్లో. నోచేచ్ఛారణి మిన్ద మాత్మని గతం మన్తైశ్చ లోకానలే
విక్షిప్తాఖిలోక పాలనిచయ భృభ్యర్చ్యభిష్పాక్షతైః
సాధావేన క రేణమార్జనవిధిం కుర్యాద్యధా హేతిచ
కూర్వాదిభిః స్త్యవితే ౨ చుమశ్య మచనావిషు ప్రసిష్ఠేచ్ఛ నైః.

భ స్మ థా రణ మ్

ప్రాత స్సూర్య ముషా యజేన్నిశి ముఖే చాగ్నిం ప్రహనాంపతిమ్
నిత్యం వ్రీహి భి రగ్ని హేమాత్ర హవిషామూత్వా పునస్సేచ యేనో
భూతిస్తేతిలలాటవక్షసి భుజే కణ్ఠే ఋజూ ధ్వాగ్రకం
కృత్వా ప్రోక్షణ మాపపాత్యమనుభి భక్త్యాను లేపా త్పరమ్ ౩౪
యత్యైత్యగ్ని మఖో ద్వయేతి చ రవిం కుర్యా త్ప్రణా మంశయో
రభ్యర్చ్యనల మోష్ఠభాగిసహితం త్వారోప్య సంరక్షయేత్
బ్రాహ్మేస్సానకదశకపూణికజహు యాత్థాన్లీంజ్వధానూ కవ
స్నిత్యం స్వాశ్రితసూది తేహుతపహే హేమామూర్జాం భావయేత్

గద్యమ్ ఇతి శ్రీవైఖానసే చనాదకాచార్య తనయశ్రుసింహనామ్నా

విరచితే ౨ చకనాతిలకే నిత్యకర్మామహానవిధి

నామ పశ్యమో౨ధ్యాయః.

శ్రీ రస్తు.

శ్రీరామచంద్ర వర గ్రహాక్షరము.

శ్రీవిభవన మహా గురవే నమః.

అర్చనా తిలకమ్.

ప ఘో = ధ్యా యః.

శ్లో. ప్రాత్రే భిక్తిముపాశ్రితోఽథ విధినానీచైశ్చ భాషయన్
దేవద్వారసమీషగత్వ మనుభిః శచ్చప్రదామాం శ్చరేత్
పద్వారాభిదేవతా శ్చ సమనం చర్ణప్రచర్ణాదికా
యావచ్చావృత్తిశంవృత్తి శ్చ భవనం తద్వారపూర్వం క్రమాత్.

దేవాలయాభిగమనం.

సప్రద్వారవతీ విమనసమతిం కుర్యాద్విమానతీ చ
శ్చిద్యో శోధిణగోలకావరణే శ్చచ్చత్రితద్విష్టితి.
ప్రహ్వజ్ఞ హృది సామ్రాట్పితకః స్తోత్రే హారం చిస్తయన్
భూమా వీశ్వ పదాశ్చదానైర మగా జ్ఞాన్ నీరీ త్యైగ్రతః.

ప్రదక్షిణ క్రమః.

ప్రాతః పీఠవిమానసద్గతి భవాం ఛాయా శ్చ నోల్లభ్యయే
త్సూర్యస్యాదయనే రవేఽస్తసమయే కుర్యాద్విమానాక్షిరః.
చేవశాదితిశపీఠతులసీః ధ్యే త గచ్ఛే న్నహి

ఏనం త్వాదత కాదిగ్గజయుతు ర్వణం శిలాఖ్యస్తవా, 3

తత్సంహితానామ్.

శ్లో. తద్విష్ణుః శ్వావనప్రదక్షిణపథిం కుర్యాద్వికాలం శుచిః
కృత్వా చాచ్యుతయావ మేళ విమలం గచ్ఛే ద్యథాచేష్టితమ్,
పాపఘ్నం సురలోకపాపఫలదం సాలోక్య సామీప్యదం
సాయోజ్యం క్రమశః మోక్షఫలదం యుగ్మదిచార్యాన్తకమ్

కవాటాద్ధాటనప్రకారః

వైకల్యా ద్ధియతేత భక్తిరహితీ సర్వం వృథా స్వాత్మలం
శ్వావరాధిత మహాబలం చ మణికం నీత్యా నిరస్తేతి చ,
చక్రేయ ప్రవశాత్కవాటవివరే సంయోజ్య సంఘట్య చ
ఉద్ధాత్వైవ కవాటక చ విధినా కుర్యాద్దివేతి స్మరక. ౧
గత్వా౨భ్యంతర మచ్యుతస్య మేనుభిః సర్వేశ్వర స్తకాయ
మృద్ధీప్యేతి చ తిస్య పార్వయ్యగళే దీపాః ధోద్వీపయేత్,
పాటో పాణిః ఘట్టనత్రయవశా ద్విఘ్నాని తామ్యంశ్చితి
సంప్రాప్త్యైవం మేశ్వరం భగవతో మన్తైర్భుతే నేతి చ. ౨

తీర్థహారవిధి.

సున్నత స్పృశగోధ్వపుష్పాదిభృతః శుక్లాంబరాలజ్జుత
స్తప్త తద్గుహితాదివేది మనునా చారాధనాధం వారేః,
అదానానయనాధకాకం చ విధినా శిష్యే ఘటం దీయతామ్
సో గత్వా తు మహానదీం విమలాం కూషం తటాకన్తువా. ౩
వాపీర్ముఖరపుష్కరాదిసలితై సమ్మృజ్య సంయోజ్య చ
తత్కాలే జలబాది నిస్వనయుతం సంశోధ్య వస్త్రైర్జకలం,
తస్మిన్నాద్యమభీతి మస్త్రవివహైః కుమ్భాః క్రపూర్యామృసా
తద్వక్త్రం వసనాచ్చరేన సహితం సమ్భావ్య మాల్యాదిభిః. ౪
నాగోదర్యగళే సుమూర్ధ్ని విధృతో చార్థాం చ మండ్రేతి చ
భక్తౌ శ్వామరతాశవాద్యనిచయై శ్చాగ్రోదకం నీయతాం
తద్భాగమే హరిమండరాంతర మహతోమేతి మండ్రం జపక
తస్మిన్ తోయవిశేషసంచయగృహే భారాసు సప్తేతి శ. ౫

ప్రాశస్త్యవిధి:

ఆహా వా ఇద ముచ్చర స్తుపి ఇద మాప శ్చివేతి స్మృతే
ఏలాకిలవగ చంపః ఘనై స్సంక్షిప్త్య సరక్షయేత్,
మార్జన్యా మవధూతమౌత్తరిచయే సంమార్జ్యతామండిరం
సంయోగేద్య చ రంగవల్లిరచనాం కృత్వా దినాంతే వనం. ౧౬

ప్రాశస్త్యవిధి..

శ్లో. ఆమావాజి ముదీర్య పాత్రనిచయం భస్మాదినా శోధయేత్
పాత్రతూళన మంబుపూరణ మథో ద్రవ్యాణి సంపాదనం,
నైవేద్యేతి చ సూపశాఖసహితం భక్త్యాదిపాకం హవిః
భక్షాదీ నపి చోవ్యలేహ్యసహితం స్వోపదంకై ర్యుతం,
కుర్యాత్స్మృత్రసమేతి మేన విధినాయజ్ఞాధికారోక్తవత్. ౧౭

ఇతి శ్రీవైఖానసే ఆర్చనాతిలకే దేవాలయాభిగమన ప్రదక్షిణా
గ్రంథకాయన ప్రాశస్త్యోపాలేపనవిధి ర్నామ

ప. శ్లో ౭ ధ్యానము.

శ్రీ ర మ్మ.

అంతామదంద షర బ్రహ్మణే నమః.

అంతామదంద షర బ్రహ్మణే నమః.

అర్చనా తిలకమ్.

స త్ర మా ౭ ధ్యాయః.

శ్లో. బిల్వశ్చక్రపలాశపృథ్వరచితే వృత్తే ద్విహస్తాయతే
కూర్మాకారసమన్వితే చ శుభగే ఋత్వింశులోచ్చాయతే,
కాన్యకాబిధ మాసనే చ వియలే పశ్యే హతే ద్దారవం
స్నానావాహనభూషణాంబరవిధౌ స్థిత్యాభవా చార్చయేత్.

ఋషయః —

శుద్ధికాశ్యాణి

పశ్చా దర్చననామకర్ణకర్ణే పంచాఖ్య శుద్ధే క్రమం
తేమం నామ చ శుద్ధికార్యచనా మన్మథ మాజ్ఞాపయ.

శ్మశుః—

స్నానం జేర మథా౭స్యయాత్రనివహం పాత్రాణి చాత్మారథా
వృత్తేః హచః శుద్ధయ శ్చ కథితో ప్యారాధకానాం పురా. ౨
పేళీశోషణదాహనాదిభి రథ స్థానం స తు ద్వారిభిః
మంత్రాణి ప్రణవై ర్విధోక్తవిధినా స్థాప్యాదిభి ర్విగ్రహం
పాత్రాణ్యర్చనసంతిరిణీరససకృత్ భస్మాదినా శోధయేత్
శుద్ధైః పంచక మేష శాస్త్రవిధినా కృత్వార్చనా మారభేత్. ౩

పాత్రవ్యాసప్రకారః.

విస్తారం పరివారకాం శ్చ విశదం సమ్యక్త్రిపాదే స్యసేత్

సమ్యక్ చర్చనయోగ్యపాత్ర మమలం కోణేషు మధ్యే న్యసేత్
స్నానార్థం చ హుతాశినే చ విర్భుతేచార్ఘ్యస్యపాత్రం న్యసేత్
పాద్యాశ్చైవ సమీరణే పశ్యపతే శ్చాచామనియం న్యసేత్ .

శ్లో. ఏతేషా ముపపాత్రీర్థసహితం మధ్యే చ శుద్ధోదకం
తత్తద్రవ్యసమాముతం చ విధినా ద్రవ్యాధిపా నర్పయేత్
స్నానార్థం చ నశిష్టమృనిర్భుతే చార్ఘ్యేషు మధ్యర్చయేత్
యజ్ఞం పాద్యసతో యశుద్ధసలితే చంద్రం తదాచామనే. ౧

అపానాకారః.

దండాకార మథాపి పాత్రచక్షాశంఖం శరాఖ్యం తు వా
తత్తద్రవ్యయతాన్న దానవిధినా విష్ణ్వర్చనా మౌఢితే
కృత్యాతోషణదాహనామృతజనిం కౌఢ్యస్య సంకోధనం
కృత్వా రేచకపూకుంభకయతం సంయమ్యవాయుం క్రమాత్ .

ప్రణాయామపరాయణోఽథశుభదం కుర్యాచ్చ గర్భిత్రయం
విష్ణో రర్చనకర్మజాల మఖలం కుర్మేతిసంకల్ప్యచ
అష్టాఘ్నః దయతస్య తస్య చ ఋషిర్నారాయణాఖ్య సఖా
బీజం తస్య చ రాజపుత్రసహితో నారాయణో దేవతా. ౨
శక్తి స్సూర్యఋచాదిబీజసహితం కాలే తృతీయం స్వరం
ప్రత్యర్థం చ విశేషయోగ ముదితం తస్యైవ చ శ్రీపతేః
స్వాతంత్ర్యసిత మచ్యుతం చ విమృశక్ బ్రహ్మాంతరాత్మేతి చ
ద్యా ద్యాస్సేతి చ మంత్రితస్య శిరసిసర్వాంగులీ స్సన్యసేత్. ౩
పశ్చాన్నాశకృతేన ముం చ సహితే కృత్వా శిఖోద్వర్తనం
పశ్చాద్విజనితే శుభే చ కవచం దేవాయధానేతి చ
ధృత్వా శంఖసుదర్శనం చ కరయౌ ర్మంత్రాత్మముద్రా హరేః
కుర్యాద్వస్తయుగేచ నేత్రయుగళే సోమార్క యైర్మండలం.
అంగుష్ఠాదికనిష్ఠకేషు చ న్యసేత్ తత్రాభిర్భాగ్యాదికం
గాయత్రీ మపి వైష్ణవి మనువదా దిగభీరధనం కారయేత్
తత్రాత్మోరసి రాజశేష్ఠిత మథో శ్రీనిష్ఠబీజం న్యసేత్.
హృత్పద్మాశ్రిత మచ్యుతం చ విధినా శ్వాత్వాఽతితరస్మిన్నితి.

పువన ప్రకారః

పూజాయా మధ కంఖచక్రసహితం హా రాదిభూషాన్వితం
శ్రీవత్సాకితవక్షసం హర్షి మితీ స్సంచితయశ్శాంతం తనుం
నిర్మల్యం పరిహృష్య చాహమితీ వై కోటిభాండే స్థితం
సేనేశాయ సమర్పితాస్య మహిమే శ్రీభూమిసంస్థాతం.

అప్యచి సమర్పణ విధిః!

శ్లో. పార్వతీ ప్రణీతదేవదేవి హరిః శక్తీ తి మంత్రాచమం
తస్మాత్పాత్రనివేళితే చ శుభదే వస్త్రేణ సంచాదితే
తైలోద్వర్తనకారణా గుణవనో మతే హ్రద్విష్ణ్వీతి
అన్నాద్వీతి చ దంతధావముఖా మస్త్రే గంధూషణం
తాః బూలముకురం చ కన్యకా మథో తి తత్తన్మయ సస్మన్
తైలం వైష్ణవమంత్రతోధియథం కేశావకం శోభయేత్
అష్టాంగం చ చతుర్ధశి చ పవనా పర్యవ్యయేద్వాద్య
తైలోద్వర్తనదంతధావనవిధిం వర్ణం సదా విష్ణవే ౧౩
ప్రాసాదోత్తరపార్శ్వగే చరుచిరే పుష్పాదినాలంకృతే
నిత్యోపాసనకుండలేఽధిసద్రువే ప్నానావపు శోభన
స్నానార్థాయ చ విష్ణవేఽపవయే స్మత్రం ప్రతిష్ఠిష్ఠ్యితి
తస్మిన్ విష్ణురసస్థితం చ మమనా పాద్యాచనూనాదిభిః ౧౪
శోమారోపణతస్వహం చ కుకుతాల్ పుష్పైశ్చధూపాక్షతైః
కృత్వా చోష్ణయితైశ్చ భూరిసలిలైశ్చద్ధైస్సుగంధాన్వితైః
పశ్చాత్తైలనివారితైః పరిలిఖేత్స్యంగేన సంశోధయేత్
పాత్రే ప్రథమితేన దుగ్ధనివహం మంత్రే నమోవేతి చ ౧౫
గంధం భూరితి రాత్రిచూర్ణసలిలం మంత్ర స్పినేవేతి చ
శుద్ధోదం మనమల్లిచంపకయుతం వారి శ్చతస్త్రే తిచ
తైలాజ్యం శుచిదుగ్ధగంధరజనీశుద్ధోదకై శ్చ క్రమాత్
చూర్ణోద్వర్తనశ్చస్త్రాత్రి సలిలం యజ్ఞాభిక్తారోక్షవత్. ౧౬

సహస్ర భారానక విధి.

శ్లో. శంఖాగ్రేణచ సర్వగంధసహితం తిర్థం వహణ మాస్తయోః
 మాల్యా నేష్టితమిందిరాపశశిహభాగే చలం ప్రావయో
 సాత్రే కాంచనశంఖపంకజనిభే భారాసహస్రై స్త్యతే
 సూక్తై ర్వైష్ణవపారుషై శ్చ శనకైః సింహే దివ్యేతి చ
 అల్లికై రథ శాంతినూత్తనవహైః ఋగ్వేదపారాయణైః
 వాద్యైః కామశంఖముంగళిం వైః దారాభిషేక భవేత్
 వస్త్రైః సుత్పత్యైః పురాణవసనై శ్చుక్తై స్సుగంధాన్వితైః
 హస్తాన్వితైః పరిమండితా మధవారైః రంగేచ పూర్వోత్తరే.

భూపాసమర్చన విధి.

విష్ణో స్తస్య వికీర్ణ కేనిచయ సంగూప్య సంశోష్య చ
 జీవస్థానని వశితానవవరే సంస్థాపయే ద్ద్యు రసి
 అంగోద్వర్తనవస్త్రవాపనః కౌ మిత్రేతి మంత్రేన నదా
 మత్తేసామ ముదీర్య వస్త్రయగళం సూక్ష్మం దదే ద్విష్ణవే.
 కోటిరాంగద హానూపురఃకథో భూతేతిమంత్రం వహా
 గ్రాహ్యం సూత్రపవిత్రదాహనవిధౌ అగ్నిం పవిత్రేతి చ
 కారుణ్యాయుతినాగరిం గుణవిధిం చాగ్రే సుసంస్థాప్య చ
 జేజ్ఞోభాన్విత మమృతం సుమహత్ బేరాశ్రితం చార్చితం.
 శ్యామ్నాకై స్పరిపితృపద్మసహితైః దూర్వాగ్రయై ర్జలైః
 పాద్యైః త్రిణేపదేతి పాదయుగళం శ్చాజానుసంహితయైత్
 ఏర్హ్యైః గలవం వాశితజలైః తక్కోలయై ర్శ్చ శ్చుభైః.

దద్యా ద్దక్షిణపాణిపల్లవతీవే శనోతిచాచాత్మనః. ౨౦
 హృతీచంపకమల్లికా చ తులసీ పున్నాగ కేదీవరైః
 కల్పారై శ్చౌతీవృతపద్మరజితై ర్నానావిధైర్ధామభిః
 తద్విష్ణవే పరిమం పశతి శిరసి శంఖేతి బాహుభ్యాని
 త్రైకలోకచితపత్రభువనీచయే త్ప్రేషేజమర్చనపయేత్. ౨౧
 మాంసేచందన కోవకుఃకుమభుజైః ప్వాద్యై ర్లకృతైః
 గంధై శ్చాగరుయోజితై శ్చ వసుభా మాభ్యర్చ్య పుష్పాన్విజైః.

తద్విప్రసయమేతి గంధనిచయం చాంగేషు సంలేప్య శ
కస్తూరీషునసారకుంకుమరస్యైః పుత్రాణి సంధారయేత్. ౨౩

శ్లో. గుగ్గుల్యగరుకోష్ఠవాససహితం చోకరః చేక్షుజం
సర్వో గోఘృతీమూక్షికస్య సహితం వా లే నతే ప్రక్షిపేత్
ధూపేభ్యర్చ్య బృహస్పతిస్తు సపరోమాత్రేతి మంత్రం వదన్
నానాగ్రే వినివేష్య తస్య పరితో సంధూప్య చాఘ్రావయేత్.

కార్పాసైః కృతగంతుభిః కమలక్తైః కర్పూరవల్క్యాయుః
దీపాంగో ఘృతవర్తికాం శ్చ కపిలాదీనా క్తవాతే శుభే
విష్ణుః కర్మ ముదీర్య చార్వకపర శ్శుభ్రేతి మంత్రం వదన్
ప్రాదక్షిణ్యవశాచ్చిరోక్షభుజయోస్త్రైర్భ్యామ్యసందర్శయేత్
సిద్ధార్థం కుశమాప మక్షతలం తోయం దధి క్షీరకే
త్రిశ్రేవేంద్రియ మిత్యదీర్య సఘృతం దృశ్యార్థ్య మాచామనం
అదాపంచదక్షైవంతే మధవా వైమానకుంభాకృతిః
పంచాశా స్థవతీతతైః స్పృశసుభిః యుక్తాం క్రమాద్దర్శయేత్.

పింహశ్రావణపార్జిమా యది ఓఘౌ దర్భాక్ విరిం చెతివై
చాన్యత్యాఖిలతారకాఖ్యగణైః కూర్పాకృతిం నర్థయేత్
ప్రాగ్రం పదకంజయో శ్చే విసరే సంయుక్తమాత్రం వదన్
సంధార్య ధ్రువకౌతుకార్చనఽఘౌ సంబుధకూర్పా న్యసేత్.

అర్చాకల్పవిశారదైః స్పృహితాక్ భోగాః కృనానావిధాన్
అపౌత్యాఖిలతస్య చ్ఛాననిధిం దాతుం మహావిష్ణవే
మానాతీతకుశాక్ విహాయ గ్రధిరం స్థ్యాత్పిప్తవిశాన్వో
కూర్పానాం భుజరోచనాంఘ్రియుగలే సంయుక్త మేతస్యసేత్.

పూర్వం కౌతుకవిగ్రహే విరచితం స్నానాదిభోగాగమే
నర్దే మూల ముపాశ్రయం త్యజుదినం సంబుధకూర్పాపరి
సాలగ్రామశిలార్చనాత్రవిహితా హీనేవనావిగ్రహే
సర్వే విగ్రహశూన్యకేయదికదా కున్యాత్సమస్తాభ్యుతే, ౨౪

బేదేషు సంశ్లేషస్థి యత్ర యత్ర
ప్రోక్షోషచారాఖిలవైభవాశ్చ
సర్వం వ్రజాహ్యశ్రీత మేత నిర్వృ
కూర్చోషణిష్ఠాత్ పథి మూల బేరం

శ్లో. ప్రాద్భ్యురం యది పశ్చిమం చ భవనం ప్రాగగ్రకంసస్యసేత్
ద్వారేచోత్తరదక్షిణం యది తథా కూర్చం తదాచాగ్రకం
తిష్ఠ న్నచ్యుతపీఠికార్చనవిసిం పీఠేషు వీక్ష్యార్చయేత్
ఆసీనే శయనేఽచ్యుతాంఘ్రిపరితః ప్రాసారితే చార్చితాత్. ౩౦
పూర్వం చాచ్యుతపాదయుగ్మవివరే శ్రీనిష్ఠవేతి బ్రువన్
పశ్చాత్పైరుషసత్య మచ్యుత మహాదిక్షు క్రమా దర్చయేత్,
ఆగ్నేయాం కపిలం చ నైర్మతిదిశే యజ్ఞం చ సంయోజయేత్
పశ్చాద్దచ్యుతపీఠ మారతదిశి నారాయణాయేతి చ. ౩౧
పుణ్యాపేతి చ శాంకరేఽర్చనవిధి ర్చాహ్యసనా నర్చయేత్
వారాహం సరసింహవామన మహోత్త్రేవిక్రమం దిక్షు చ
సౌభద్రేతి తథాఽనలేని ఋఋతే నత్వా సితాత్మేతి చ
సౌగంధేచ సుకీతలే చ పవనే సర్వోద్వహాయేతి చ. ౩౨
సర్వం పూర్వమథోధ్వశాంకరదిశి విద్యేశ్వరాయేతి చ
ఏతాన్ బాహ్యముఖాన్ సమర్చ్యవిధేనాపుష్పైఃఖిలాభ్యావృతా
ఇంద్రాదీ సపి దేవతార్చితముఖా న్యభ్యర్చ్య తత్తత్స్థలే
పశ్చాత్కౌత్సుకపాదయోశ్చ పరితో దిక్షు సమాభ్యర్చయేత్.
సౌభద్రం చ హయార్కం చ పరితో రామేతి పుణ్యేతి చ,
సర్వాయేత తదా నలేష్యంగథం నీలే సుఖేతి బ్రువన్
వామనా సంవహమింత్రైశ్చినువహం బాహ్యసనానభ్యయేత్
అగ్రేఽభ్యుచక్యవీపం చ పశ్చిమదిశేవిశ్వేతి సౌమ్యాచయేత్.
పూర్వే మిత్రసమచక్ సంచకురుతేఽత్రింశ్చ సౌమ్యాచయేత్
వాయువ్యాదిసనత్కుమారసనకా నంతే సనాంతేతి చ
నైర్మత్యాం చసనందనాచక్సమథోబాహ్యేక్షణానచయేత్
దేవేశాచితలోచనా సపి యథా స్థానేషు దిక్పాలకాః. ౩౩

శ్లో. మూర్ఖంజేయసమచక్షనం త్వదహారే న్యస్తేక్షణం దక్షిణే
 వామే చైవ తథావిధం భృగుమునిం పుష్పదిభిశ్చాచక్షయేత్
 అన్యోన్యార్పితలోచనం విధిశివో భిద్యామవాచ్యోత్తరే
 ద్వారావాచి రుదీచి నీక్షితముఖా దాతా విధాతారకౌ. ౩౬
 యామ్యే న్యస్తపదస్తథోత్తరశిరో ధ్యాయేత్ భువంగోముఖం
 యామ్యేన్యస్తశిరస్తదోత్తరవదోఽపుష్పేపతంగాఖ్యకః
 పూజ్యోఽట్టికయో రథోర్ధ్వనయనో వంగావతంగాఖ్యకౌ
 తద్వారార్పితశంఖయో శ్చ పతిరంతశోత్తరే వాసుణమ్. ౩౭
 తప్తీతాచితదేవతావిధిశివో ధాత్రాదిపద్దేవతా
 విష్ణోః పార్శ్వసమాశ్రితో మునివరా యే తే క్షణకాంక్షిణః
 తత్పంకం చ ద్రువం విసూత ముదకం తన్నాశకం కూర్మకం
 అచాపంకజవద్విభాతి సతతం స్నానోన్నేవాది శ్చదః. ౩౮
 కాసారం జలజాసితేవ సతతం గర్భాలయం రాజతే
 తస్మా త్కౌతుకవిగ్రహచక్షనచయం మూలం ప్రసర్వత్యహూ
 గస్పద్వారమరక్షితం చ మణికం సంధ్యా తిదేవోత్తరే
 ధారే న్యస్తకటాక్షవీక్షితముఖా ప్రాగాననా నచక్షయేత్. ౩౯
 తత్తద్వార కటాక్షవీక్షణ ముఖోద్దంతావ సంసిద్ధితం
 సంస్పృహ్యచ్యుతపుష్పగంధనివహైర్ద్వారే సమాభ్యచక్షయేత్,
 మధ్యే దేవనిరీక్షితం చ గరుడం శ్రీభూత మైంద్రం ముఖం
 తస్యైవోత్తరపాశ్చ్యత శ్చ విధినా సేనే సమభ్యచక్షయేత్. ౪౦
 దీపోద్దిపనధూపపాత్రనయనం తాంబూల నీరాంజనం
 మాలాదర్పణచామరవ్యజనకా వాచార్యహస్తేఽర్పణం
 తద్వారస్థితసర్వపార్షదగణా ద్వారాణి దేవార్చనం
 శిష్యై రేవ తు కారయే దితి భృగుః ద్రవ్యాదిదేవార్చనం. ౪౧

ఇతి శ్రీవైఖానసే జవార్దనా చార్యతనయ నృసింహనామ్నా
 విరచితే అర్చనాతిలకే నిత్యార్చన విధి ర్నామ .

సప్తమోఽధ్యాయః.

శ్రీ ర మ్మ.

శ్రీరామచంద్ర పర బ్రహ్మణే నమః.

శ్రీవిభునన మహా గురవే నమః.

అర్చనా తిలక మ్.

అష్ట మో ౭ ధ్యా యః.

అర్చనాకాలదశకేన యోగ్యః.

భృగుః:—

శ్లో. మత్తోన్నతపితౄచపంగుబధిరాకా మూఢాంగహీనా నపి
 పాపండాకప్రతిలోమదీక్షితిదురాచారాదిరిక్తాంగకాకా
 జాత్స్యంధాకా గురునిద కాంశ్చ కులటాకవిప్రత్రయీనందకాకా
 చండాలాన్ సఖకేశనాశరహితాన్ నోపిక్షయేదర్చనే. ౧
 ఏతేషా మపి ఏక్షణం యది భవేదర్చా వృథా స్యాత్తదా
 తస్మాద్వ్యాయముఖం పిథాయ వసనే నాచ్ఛాద్య నీచ్ఛిద్రకం
 స్నానే వస్త్రహవిర్జితేద్య సమయే యానాదినాం రోహణే
 యాగాదా వవరోహణే చ శయనే కుర్యాత్పటాచ్ఛాదనం. ౨

పాత్రస్వాసః.

కాంస్యే తామ్రేకాంచనే రాజతేవా

వ్యక్తేపాత్రేవర్గపాదే౭థపీతే

అగ్నిస్నానం వైర్వతేచ్ఛార్ఘ్యపాత్రం

వాయౌ పాద్యం చాచమంచోదధీనే. ౩

మధ్యేశుద్ధం చోపవాత్రేసమేతం

సూక్తద్రవ్యైః సంయుతాని న్యసేయః

మధ్యేపాణిం పాదమూలే పవిత్రం

సావిత్యోర్ఘ్యం సర్వపాత్రేషు పూతాం. ౪

దండాకారం చాథవా తత్ర కుర్యాత్
దృష్ట్యై ర్యుక్తం తోయజం పాశరాఖ్యం
అర్చాయాగ్యం చాఖిలం ధూపగీషం
సంగ్రహ్యగ్రేచ్ఛార్పణా మారభేతామ్

ధ్యాన ప్రకారః

శ్లో. ప్రత్యక్ష్యాత్మతపుష్పతోయహారితః కూర్చం తులస్యా దళం
శంఖ పాత్రచ కాతుకస్య పురతో హ్యవాహనార్థం స్య సేత్
విష్ణురక్షిణవిష్ణురే చ శుభదే బ్రహ్మసవే సంస్థితో
వ్రాణాయామిపురస్సరోస్వహృదయేధ్యానం సమావేశ యేత్ . ౧
హృత్పద్మాంతరకర్ణికోపరిలసత్సృశ్నోమవన్యాసనే
తస్మిన్ చిన్మయమిందిరాపతి మజం తేజోమయం భావయేత్
కృత్వా చాత్మమతిం నిశాంతసదనే దీపో యథా నిశ్చలో
నాసాగ్రాద్భితలోచనస్యహృదయం స్మృత్యాతసూక్తంజపేత్ ౨
సారం సంస్కరుప్రణామసహితం కుర్వాత్సరన్యాసకం
సర్వాంగేషు చ మాతృకోక్తవిధినాశ్రీకేశవాది స్య సేత్

మాతృకాదన్యాసః.

పశ్చాత్తని బిన్దునాదసహితం చాన్తబహిర్మాతృకాం
పశ్చాద్భజ్య తదభిమాతృసహితం చైకాక్షరాదిం స్య సేత్ . ౩

కాతుకాద్యావాహనక్రమః

పాణిన్యాసవిధిం వినా ౨ త్రి సకలం కుర్యాత్తత్రావిష్ణువే
కుర్యాదచ్యుతమూర్ధ్ని హృత్పద్మయగే లోకత్రయంవిన్యసేత్
స్వలోకం శిరసిన్యసేద్ధృది భువో లోకం భువి పాదయో
ర్యం బీజం పదపద్మయో శ్చ వివర్ధే క్రివిష్ణుంబీజం హృది . ౧
ఓంకారం శిరసిన్యసేత్తదఖిలం భూషాస్త్రవస్త్రాన్వితం
ఉద్ధృత్యాత్మతపుష్పకూర్చసహితం నేత్రే కరాభ్యాం వహన్
భాగార్థం స్మృషనోత్పవాదిషు తథా ఛాయాత్మ భగవా నతి
కూడేనామృతేబిన్దునా సహజలే న్నావాహయే న్ముద్భి . ౧౦

సృష్టిస్థితిసంహృతిశాస్త్రము

ఋషయః—

శ్లో. స్థిత్యుత్పత్తిలయస్వరూపవివరంశ్యాసస్థలం వైభవం
బేరాణాం వినియోగభేద మఖిలం సర్వం వివిచ్యోచ్యతామ్,
భృగుః—

నాశామూర్ధ్ని చ పాదపజ్జ్వలయగే ప్రోక్తశ్చ సృష్ట్యాహ్వయం
లోకాన్నాభ్యుచనాభిః జ్జ్వలభే పాదే స్థితిన్యా సకమ్.
పాదే నాభిసరోరుహే చ శిరసి న్యాసశ్చ సంహారకం
చాసీనస్థితశాయనీషు చహరే న్యాసఃక్రమాత్కారయేత్,
తస్మిన్నేవ తు కాతకోత్సవబలేః స్నానే తదా హాహనం
కృత్వా చాచక్షున మారభే దితి భృగుః కేవిద్వినై వేదీచ ౧౨
రూపధ్యామ్

హోమాభ్యం తరుణార్కసన్నిభముఖం వీతాంబరాలజ్జ్వలం
చక్రాభోజసరోరుహశ్రీతకరం మందారమాలాన్వితం
కోటిరాజ్యహంసాపురయతం శ్రీరాజమన్త్రాత్మకం
భక్తానీకజనాదక్షణం స్థిరముఖం క్రీణూనమేతం భజే. ౧౩
అచక్షునం.

అస్తానీతి చ విష్ణుసూక్తనిచయే మన్తం చతుర్థే వదే
దాసీనాయ చ ద్వైరం మృదుతీగం పుష్పైః కుశైర్వాసనాం
అసీనాయ చ విష్ణువేదచక్షుముఖం విశ్వాధికానామితి
ఆయాసాదుషయా నైమచ్యుత మింజంసమ్మోహ్యసూక్తేస్తథా. ౧౪
శ్రవత్రం తులసీదళం వదయుగే దద్యాన్మనోమేతి చ
పాద్యం త్రీణి పదేతి పాదయుగళే శన్నేతి మన్తాచమం
తద్విష్ణో రితి పుష్పదామనిచయం గన్ధాక్షతైః స్పంయుతం
తద్విప్రాస ఇమేతిగర్ధనివహం ధూపం పరోమాత్రయా. ౧౫
విష్ణోః కర్క ఊదీర్య దీపనిచయం త్రిదేవ ఇగ్నిఘృక్కుం
పశ్చాదప్తవిధాచక్షువిధినా స్నానాదిషట్కార్యుతం
తత్కాలే యతిభిః పృతమతిభిస్సానస్తబాప్సేక్షణైః
దృష్టేతద్విధ మ్మాగమజ్ఞనిపుణైః స్పంసేవ్యతా ముత్రవై. ౧౬

అకాశగర్జోదకప్రదానమ్

శ్లో. భృక్ణారే సజలే విభేషకుసుమైర్భూద్ధాకినీ పూజ్య చ
శిష్యస్త్రుభిభృయా త్స్వినేత్రశిఖరే ధారాసు కుర్వశనైః
అజ్ఞాంతర్వివరా ద్వివిగళవియర్గజేతి మత్స్యా హృది
తే నై వోచితపాద్య మాచమనకం సూత్రోక్తవత్కారయేత్.
దేవస్యాననపాణిపాదయుగళౌ మిత్రేతి సమ్మాజకయే
గంగావల్లకితాశగానవచనైః పత్రై శ్చ నానావిధైః
పుష్పైగళాన్ధసుధూపడిపనిచయంచార్హ్యంతథాఽఽచామనం
పూర్వోక్తైశ్చనుభిః సమస్తవిభవైః సన్దియతాం శ్రీహతేః. ౧౮
కుంభదీపలక్షణమ్.

హేమం చాశకపూరిత ఇచ్చ కలితం వక్త్రం పిథానాన్వితం
వృత్తాకారమివ శోభితమథోపృత్త ఇచ్చ పద్మాజ్జలం,
తత్కణా ఇచ్చ కలాజ్జలం * * * చోష్ఠం వతుభ్యాన్వితం
తస్యాచోపరి చాప్తపత్రసహితం స్కం సనాశాన్వితమ్ ౧౯
తస్మాద్యే నివహజ్జుచైక మథవా వర్తిశ్చ సంయోజయే
న్నాశే కాపిలసర్పిషా చ విధినా దీపం సమారోపయేత్
వారాహం నరసింహవామనమథో త్రైవిక్రమం దిక్షు చ
తస్మాద్యే శ్రీయమర్చ్యగర్భకుసుమైర్ధూపై శ్చ దీపై రపి. ౨౦

శరీరదశకమ్

శుభ్రశోతి రుదీర్య పాణియుగళే నోద్ధృత్య నీరాజ్ఞనం
ప్రాదక్షిణ్యవశేన మూర్ధ్ని వదనే వక్షః త్రిరావరయేత్
తదీపస్యతు వీక్షిగా దపి సదా త్రీపుష్పశాన్తిర్భవే
దధూన్యచామ మథాస్యపాదయుగళం వస్త్రేణ సంశోధయేత్.

మాత్రాదానమ్

మాత్రాద్రోణమితం తదథా మథవా శాల్మ్యద్భవైస్తణులై
స్తప్యాఢైః స్తు తిలైరుతస్త్రు సఫలం తామూర్జలహేమూన్వితం
సన్ధార్యాచ్యుతదక్షిణమ్ వరకరం తస్యాచక స్యాచకనం
తస్యాంసామ ముదీర్య గాం సకనకాం దద్యాత్కరే సోదకమ్.

మధుపక్వ-ప్రవాసమ్

శ్లో. దధ్యాజ్యేతురసావదుగ్ధనివహం మధ్యాదిసంయోజితం
 పాత్రే కాశ్చనరాజితే చ శుభేజే సర్వం సమం యోజయేత్
 స్పృష్ట్యా యన్మధునో మధవ్యమనునాసందీయతాం శ్రీపతే
 సస్వాజం బహుదగ్ధదోహశుభగాంగామచాకాయార్పయేత్
 చత్రైశ్చామరతాలవృన్తచయై నాకాశ్వతాక్ష్యధ్వజాన్
 శ్రీసత్సాదికమజ్జశాస్త్రక మథో చక్రాదికాఞ్చయుధాన్,
 దేవస్యేతి చ సార్పిమారుత కదా చాష్టాదశై దాన్వదశైః
 సంవజ్జేతి చతుః తతోఽస్యపురతో భూమాననో గ్రేతి చ. ౨౪

వేదాదిపఠనమ్

వేదానాం శ్చ పురాణసూత్రకరుణాం జ్యోతీంషీ గానానికం
 ఏవం సర్వ మశేషకశ్చ మచుభి భక్యగ్యాదిశాస్త్రోక్తవత్
 ప్రచ్ఛన్నాభ్యశిటం విధాయ సువృథం సంశోధ్య తస్మాత్రతః
 పశ్చాత్పుతజలేన చోక్తమనునా సంప్రోక్షయే స్మూదిరమ్.

ఇతి శ్రీవైఖానసే జనాదకనాచార్యతనయ సృసింహనామ్నా
 విరచితే అచకనాతిలకే ఆవాహనాచకనాలక్ష్మీ-
 రాదివిధి నాకమ అష్టమోఽధ్యాయః.

శ్రీ రస్తు.

తిరిరామచ్చంద్ర పర బ్రహ్మణే నమః

తిరివిఘ్ననమః గురవే నమః.

అర్చనా తిలకమ్.

న వ మోఽ ధ్యా యః.

మణ్డలమ్.

శ్లో. నైవేద్యార్థ మథాచరపీఠనిక తే సప్రోక్ష్య చాగ్రైర్యుతం
కృత్వా మణ్డల ముచ్చసేచని వతా స్మన్తై రథావేతి చ
ఆమావాజ ఇతి బ్రువంశ్చ హవిషాం వాత్రాణిసంక్షాళయే
దాజ్యసావణసూర్య పూజనమథో సర్వేషు కుర్యాత్కరిమాత్.

హవిఃపాత్రసాదనమ్

దర్శ్యాదాయ చ హవిత ఇచ్చ హవిషాం శ్రీవిష్ణుగాయత్రి యా
దేవస్మేతిచమస్త్రతోఘృతియుతం వాత్రేషుసంసావయేత్
తస్మి న్కాపిలగోఘృతిఇచ్చబహుళం యత్తే సుసీమేతి చ
తస్మిన్ భద్రితనాభి కేకదళిగాళం రసాలాన్వితమ్,

హవిర్విశేషః

మాగ్ధీసూప మనేక శాకసహితం సర్వోపదంశైర్యుతం
మాగ్ధం యావకపాయసఇచ్చ కృసరం దధ్యోదనై స్సంయుతం
సస్య ప్యాఖిలసారిపూరితమహాపాత్రం త్రిపాదోపరి
పాత్ర స్యోపరి సస్యసే చ్చ తులసి నారాయణాయేతి చ. 3

పుధక్పాత్ర కల్పనా.

మూర్తీనాం వినివేదనార్థ మథవా పాత్రం పుధక్కల్పయే
దేకం వా విభజే త్తదేవ విధినా చాత్మాధ్యయజ్ఞోకవత్.

శ్లో. చాత్రాశ్శేక మనేక మేక మథవా గాయత్రీయాః ౭ ధీ మగవ
చాత్రాణాం పరిషేచనం పు నకు శే స్సర్వం సత్కృతాం మతే క
నానిర్మి త్మనఃసః

నైవేంద్రం సమృథం పయోదధయః ౭ స్వప్నోద్వేగసూక్ష్మైః క్రమా
ద్భిః వియతం సుమరితివః ౭ నద్యా ల్పనిర్వేక చ
సద్భాషం ఘృతపాయసచ్చ సతిలం గాత్యం యవాన్నం క్రమా
స్మృతీనాం వినివేదనచ్చ జగతే మద్భిః తిర్భక్తిభిః ౭
అపకృతానాం

నానాపాకవిశేషయోగసహితం దత్త్యా శ్శుభే దత్తే శ్శే
దేవో స్తస్మిన్ నోన్మివాదిసం నిధాన్యచ్చ సర్వమతామ్
నానాస్వేదయాని యాని వివిధావస్థా సమదూరక చ
అనన్తం జహిరస్థికాదిభిః తదాశ్రవిష్టుగాయత్రీయాః ౭
శేయం చోష తేహనచ్చ వివిధం దవ్యాదిభం విష్టిత
సశ్వేషాంచ నివేదనా శ్శ్రీసమగః సీరాన్ననై వేన్మి
నైవేద్యోచిత నా కేరణసామూతాదికారి తథా
రంభాం చేక్షుః సాయవాది సకలం క్రివాలికేగాదికమ్ ౭

అపకృతానాం

మద్రోగ దత్త బాధాన్య మహాగృహత్యా
న్వన్వాద్యమానాన్య మహాగృహత్యా
శ్శిశ్వా యథా రుచివహా సమగం యుక్త
కుర్యాన్నైవేదనవిధిం ఘృతకాథకే మార్గ్యాః ౭

అపకృతానాం

చాత్రం పుష్పనిలం పరాగసమయే సర్వం విశిష్టభృతాం
భావో రస్తమయ తు పూజ్యురీతిం రాత్రౌ తు సజ్జం కుడి
వ్రాతః స్నాతకే దశకయోద్వే విదితం సజ్జం దివాచావనం
వశీశ్చ శభావతా ముషగతిం వజ్రకం చ నైవేద్యకమ్ ౭

అపకృతానాం

నైవేద్యే తు ప కేరణసామూతాదికారి తథా
అగ్నిశిశ్వా యథా రుచివహా సమగం యుక్త
కుర్యాన్నైవేదనవిధిం ఘృతకాథకే మార్గ్యాః ౭

శ్లో. అశ్రుతం సరగోపపాశ్వమహిషీమాజానరమాపాశితం
ఏతేషా మపిభాగ్భిన్ని పతిలం దేవాయ నాహం వినుః. ౧౦

పానీయం మనః

వశ్యాది వ్యపి పశ్య వశ్య హితం చాత్య నైత్యాన్వితం
పానీయ ఇచ్చ మవీరిశ ఇచ్చ శుభదం వద్యాపితం శోభనం
తాత్రే కాశ్చనరాజలే చ హరయే దద్యా దిదం వైష్ణవం. ౧౧

కాంతశనః

వశ్యా దై వైష్ణవమస్త్రీతశ్చ శుభదం కుర్యా త్కరతాశనం
వశ్యా ద్వక్త్ర విశుద్ధయే శుచిజలై గణ్ధాహణం ద్యావకే
కుర్యా దాచమసశ్చ శన్న ఇతి చ స్తూరికాలేషనం
మస్త్రీద్రవ్యక్రియాహీన మఖిలం సర్వం మమస్వేతి చ. ౧౨

ముఖవాస ద్రవ్యాణి

వత్సేహం ముఖవాసన ఇచ్చ శుభదం లక్ష్మీపతేః ప్రీతిదం
శీతాభ మృహదాఖ్యపిప్పలిదై మూలాలగ్రసంశోధితైః
త్యక్త్వా తస్య శిరస్యే లింగలిజం చ మృజ్జ్వక శుక్లాంశుకే
శుక్తితారవిలేపితై శ్చ శుభదైః పూగీఫలై శ్చిద్రితైః. ౧౩

ముఖవాస ద్రవ్యాణి

వాతీశిస్తుకమాతులుద్గసహితైః శ్రీనారికేళాన్వితైః
తక్కిరైఘాన సంయుతై శ్చ శుభదే వాత్రే వినిషీప్య త
సమ్యక్ప్రీతి విచక్ర మేనీ మనునా వశ్చాద్భుతేతీతి చ
శేవతాయ నివేదితే మది తచా విష్ణోః పదం గచ్ఛతః. ౧౪

పశ్యపాశుకపాత్రపాణికపేదవపక్షః.

పావిర్యదైకపాత్రస్థ మాత్మయాతే జాహ్నుతి వై
ప్రాణాదీనా ఇచ్చ పశ్చాతాం విష్ణ్వాకినాం తిలైవచ. ౧౫
తద్భవకౌతుకాదీనా మేకపాత్ర నివేదనమ్.

ఉత్పిపస్సువనాదీనాం స్థానం గచ్ఛకృహేనా యతః. ౧౬
నివేదనం వైకపాత్రే ఆవ్యత్ర చ పృథక్ పృథక్
బహుపాత్రా నిర్మలాశే వా సన్నో చ గృహిణా మపి. ౧౭

శ్లో. ఏకప్రమాదవిఘ్నాం విభజ్యతానసారథా
హవిర్నివేదనం కుర్వాత్తత్తదంశంపుతస్పుతక్,
శ్రీభూమిభ్యాం మునిభ్యాశ్చ ధ్రువబేసవేదితం
కౌతుకే వినివేద్యన్తు తత్తద్దేవ్యాశ్చ సమ్యగేషమ్
పరివారవివేదనక్రమః

భద్రాననస్య శింభోశ్చ పృథక్ప్రతేనివేదయేత్
ధ్రువకౌతుకయో శ్చేషం శేషశ్చేషాశనాయా చ
మూరుతి ప్రభృతీనా ఇతి ఉత్సవాదినివేదితమ్,
విష్ణుస్థాదికౌతుకదీనాం తత్తద్దేవ్యా స్సమర్పయేత్
ధ్రువబేసస్య నైవేద్యం కౌతుకస్యాత్సవస్య చ
స్సవనస్య బలేనీక శిష్యాపానాం నివేదయేత్

ఇతి శ్రీవైఖానసే జనార్దనాచార్యతనయ నృసింహనామ్నా

నివేద్యేత్సనాతిలకే హవిర్నివేదనంనామ

నవమోఽధ్యాయః

శ్రీ కస్తు.

శ్రీ రామకృష్ణాపర బ్రహ్మణే నమః.

శ్రీ విభవన మహా గురవే నమః.

అర్చనా తిలకమ్.

న క క్షా ౭ థ్యా యః.

నిత్యకృష్ణ మక్షేపానం.

శ్రీ. వక్ష్యే హేమామవిధిం చ నిత్య మిఖలంభ్యగ్నాంభిశ్చోదితం
విష్ణువిశ్వాక్షే గురవః పరితథా నిత్యాన్ని కుద్ధాన్వితే
అగ్నియాం పచనాం యా స్థిరగతే చల్యానవే వ శుభే
అమ్రసేమధితా నతీవనమితి త్వక్తోపతే వా నితే

శ్రీ మద్రామణ్యే.

జవేతేన నివేదితే చ హవిషా భాగేచతుర్థే శుభే
అజ్యం సాక్షతపుష్పగన్ధకలశం కూచకం సత్యాయం న్యసే
అచమ్యాచకవిష్టరోపరి మనుత్సంయోజ్య సంకల్పయే
దోమాధకం సమిధిస్థితం తు శిఖనం చోపావరోహేతిచ
పదుపచారాః.

సంకల్పానలయస్సరోఽస్య పరిత శ్చేన్ద్రాదిదిక్పాలకా
సగ్నేర్వాత్ప్రస పుష్పగన్ధసలిలై కూచైశ్చ దీప్తైరపి
హేమామదా పరిపేచనశ్చ విధివాకుర్వాద్యధాహేతిచ
ఆచారైష్టచనట్కువైశ్చవిధినా చర్వాజ్యమిత్రైహుకవేత్

ఉత్తమ హోమః.

విష్ణుగ్రీ సపితృమూర్తిసహితం దేవ్యోనగాభ్యైక్రమా
త్పునఃసాద్యావరణాభిసా స్విధిశివో దీహామయభ్యగ్నచకా

శ్లో. చాక్రజాతీ శ్చరివర్గణా నపి మహాబూతా నకం వైష్ణవం
 బాహ్యసౌత్వేనమథో నమస్తు మానసం ఐత్యే తథామధ్యమమ్.
 మధ్యమహోహః.

ఐష్టాదీ సథ పశ్చమూర్తిసహితం దేవ్యోస్తథా మూర్తిభిః
 పురుషాద్యావరణాధిపై శ్చసహితం బ్రహ్మేశ్వరైశ్చైష్టవం
 మధ్యం హోమమథో జఘన్యహంసం విష్ణ్వాదిదేవ్యోయ్యుతం
 సర్వంవ్యాపృతివైష్ణవైశ్చ సహితంకుర్యాత్ప్రణామాన్వితం.
 అథమహోహః.

కర్మాన్తే శరిషేచనోద్వయ మితి కుర్యాత్సత్పానసం
 కృత్వా చారణి చాత్మకస్థలపరిధ్యానోవ్య సంరక్షయేత్
 సైత్తమధ్యమాధనివిధౌ హోమశ్చ చిత్వానలే
 కుర్యాత్కూపిలగోఘృణేన వావిషా నక్రందివాచాన్వహం.

ఇతి శ్రీవైఖానసే జనార్దరాచార్యతనయ నృసింహామామ
 విరచితే ఉర్బనాతిలకే ఆచారానార్యవాఙ్మూర్తయః
 నిత్యహోమవిధినామ దశమోఽధ్యాయః.

శ్రీ శక్తి

శ్రీరామచంద్ర వర బ్రహ్మ శాసనం.

శ్రీవిఖనస మహా గుర వే నమః.

అర్చనా తిలకమ్.

వీ కా ద శో ఽ థ్యా మః.

పరితేకోక్తపరితిః

శ్రీ. పశ్చాద్దేవగుహం సమేత్య విధినా సంప్రేత్య సర్వేశ్వరం
 సర్వేషాం బలితానకల్పసువిభో శ్రీమం సమాగచ్ఛతాం
 ఏవం చాశ్చ బలేశ్వ విగ్రహ మథో మాన సమారోప్యత
 నానావర్ణవిచిత్రవస్త్రసంఘటం మూర్త్యాదిభి భూషితం
 నానావాద్యరచైశ్చ శభవిచయై శ్శుభై శ్శుభదాస్యనైః
 స్వజ్జేవా రజతేఽథవా శరపతే తల్లతజేనా స్వితే
 తస్మిన్ సూర్యసమచకాన ఇచ్చ మామః ప్రసాదతైః పాదితైః
 స్థూలైః శ్శేథసమన్వితం తు రిదధో భాగద్వయం బాహుకం. ౧

పరితేకోక్తపరితిః

వేదాగ్నే స్సుసమన్వితం శ్రమవశా దామూలమగ్రం కృత్.
 సద్యోత్ఫుల్లసరోజకుట్మలనిభం సాజ్యఇచ్చ మానాన్వితమ్
 కృత్యాకృతాతుకవిగ్రహాచ్చ శుభదాంశక్తీం సమావాహయే
 ధ్యాత్వా త్యాగ్యర్చనమన్నమూర్తి మమలాంబాష్టోపదారైః
 శ్రీమాత్ ౨

బలిప్రమాణం.

సగ్వస్త్రాభరణై శ్చ భూషితతమం భ్యాతప్రతిష్ఠాపితం
 శిష్యులం నివతాను కేళి మనసా శ్యాత్యావనిభ్య చ్యుత

శ్లో. ఉక్తిః సామియామి స్యుతిరసః చోద్యస్తమస్త్రోవదా

ప్రాణాన్యస్య కురు బృహస్పతి రితి ఘృష్టాన్తి స్సంయతం. ౪
అగ్రే బేం మథాన్యమూర్తి మపరే స్త్రిప్తం సూక్తే ర్నయే
త్పిశ్వేషాం బలివానకర్మణి పూర్వాభాగే యగాధ్యస్తరే
సర్వేషాం శిశిభిల్వసద్వశం చాన్యశ్చానద్యాత్పవః
భేరిసు కశిశంభిల్వజనికరై స్సూర్యైస్తథాకామతైః. ౫

ప్రతిక్షాత్రము

భత్రై స్సమతాశవృత్తివహైః కుర్యాద్ధరే విత్సవం
ప్రాకాశంబుధిసంఖ్యాయా యది భవేతుర్యాత్పద బామనమ్
వట్టచ్చాశ్రమసంఖ్యకా యది భవేత్కుర్యాత్తదేవోత్సవం
ఏకే నేతికల్యాఖ్యకా యది భవేత్తత్తత్త్రిరావర్తనమ్. ౬

ప్రాణాన్యస్య కురుత్తిశం యది గృహం తత్ర త్రిధా భామణం
ప్రాణాన్యస్య కురుత్తిశం యది గృహం త్రీశాస్త్రపీఠాన్వితం
తస్మిన్నిత్య బలిశ్చ ఉత్సవవిధిం కుర్యాత్తథా భామణం
సర్వేషాం పరదాధిపేషు విధినా చ్యారాదిపానాం తిథా. ౭

బలితేరాధిపేషు

శ్రీభూతాద్యచ పాయినాశ్చవిధినా సర్వాక సమారాధ్యచ
వశ్చా న్యూలగృహం నిరీక్ష్య విధినా మధ్యేచ సూత్రేష్ఠిః
కృత్యాచాప్తవిధాచకానా చ పావిషాం దానశ్చ నీరాజనం
శక్తి శ్చాన్యమయేస్థితా శ్చమననా చావాహ్యా తాకాశుకే.
వశ్చా చ్చాస్తగృహం సమేల్వ విధినా కృత్వా చ రత్నాబజం
బ్రహ్మగ్రహ విశేష శాస్త్రధవసప్రాస్తే విస్సృజ్యచమేత్
పీఠే పూతనదేవతారిచరికం శ్రీపాపరక్షాఖ్యకం

బల్యరేక్షితిపుష్పగస్తనివహైః యూధేశ మత్యో న్నకమ్. ౮

బలికేవవిద్యుత్తు

కాపిలేన ఫలేన సోమ మథవా పుష్పాన్నతోయై ర్యుతం
యో భూతా ఇతి మస్త్రతోఽమృత దిశిప్రక్షిప్యపాత్రిభిరమ్.
శేషాన్నశ్చ విస్సృజ్య పాత్ర ముదకైః ప్రత్యక్షపదావపి
పశ్చాత్తాన్యస్య స్వకర త్త. చంద్ర ప్రతిక్షాత్రాద్యో. ౯

పుష్పాంబులివిధి:

శ్లో జీవహారగర్భాపూర్వవిధినా పాద్యానీరాంజనైః
 భక్షానీ శ్చ నివేష్యకేతసలిలం తామృతలనాదాదానం
 దత్వావెష్టనపౌరుషై శ్చ కుసుమకాక్రమోమిసుకైః
 హస్తాభ్యాశ్చాచిత్యే పుష్పనిచయం చాష్టాక్షరైర్వాక్
 విష్ణుద్విప్యక్రీమావిహారముఖం సర్వం కమస్తేతి చ
 అష్టాక్షా ప్రణామత్యై వత్సానిమభిః పుష్పాంబులింకాదయేత్
 యానాకాపి విగ్రహేన చ బలిం వ్రాక్తుం తథానైభవ
 ఆత్మిస్తాక్త మశావృషగ్రహబలిం య్యుక్త్యుక్తగృహరేత్
 జగత్సర్వవ్యాకృతానుయోగే నన్యప్రపాదోజిహ్వాద్వానాన్యైః
 తిన్వాన్మితే నైవ నృసింహనామ్నా శ్చ హోమనిచ కాలిక
 ప్రజన్తః

౧౩

ఇతి శ్రీవైకృతే జవాడకార్య తనయపుసింహనామ్నా వినిచితే
 అష్టాశీతి శ్లోకప్రతిష్ఠాపకాశీనామ్నామూర్త్యాభిషేకోన్మినిధి
 మైకాదశోఽధ్యాయః

శ్రీ లక్ష్మ

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణ్యేనమః.

శ్రీవిభవగురవేనమః.

అర్చనా తిలకమ్.

ద్వాదశోఽధ్యాయః.

బలికాండము.

శ్లో. వక్ష్యేఽహం బలికాండముగాం పరిషదాం భృగ్వదిభిర్వర్ణితం.
విష్ణురావరణాశితామరగణస్థానాని నామాని చ
ద్వారాద్దక్షిణపాశ్వాగ్నౌ మణికం సన్ధ్యం తథైవోత్తరే
మధ్యే న్యక్షసమచక్షణం చ పురతో ద్వారాద్ద్వితీయే పురః.

ద్వారపాలాః

ద్వారే తాపససిద్ధిదాచక్షణమథోముద్గాన్నపుష్పాదికైః
మధ్యే దేవనిరీక్షణాన్ని గరుడం శ్రీభూతి మైత్ర్యం ముఖమ్
తస్యైవోత్తరపాశ్వాగ్నౌ విధినా సేనేశ మభ్యచక్షయే
ద్వ్యుత్త్రేఘ్ననలకాల నిలవరుగాః వాయుం కుబేరేశ్వరా. ౨

విష్వక్సేనః

అభ్యర్చ్యావరణాధిపాం శ్చ పరితప్తస్మి నివమానేశ్వరాః
న్యాయోదీనథ బాహ్యోదక్షిణముఖానంతముఖాః దిక్పతీ
వతేషాం ప్రథమావృత్తిస్థవిముఖాః సంపూజ్యబల్యాడినా
ఘట్టాకాహళభేరిజంబునదై దాక్షరం తృతీయం వ్రజేత్. ౩

తృతీయ ద్వారపాలాః

కీష్కింధం చ తథైవ దక్షిణదిశి తీర్థం తథైవోత్తరే
నోచే చ్యుక్తజలేశకంచ కసుమైద్వాదే తృతీయేఽర్చయేత్.

శ్లో. భానుం భానుశస్ని గురుం బుధశితౌ గంగాంధుం శక్రశరం
 ద్వారే చోత్తరదక్షిణానలయమే నీలే జలేశానిలే ౪
 సోమేశానదిశక్ర సూచణానమిమాం బల్యన్నపుష్పేశ్వరా
 భామీ పాకమకజ్జలేశవివరే చాభ్యచ్ఛ్వే వేషేషితా
 దిక్పాలానపి రాహుకేతు సహితానేతా ద్వితీయేఽక్షరే
 త్పిశ్చాక్షోపురద్వారపాశ్వేయగళే బ్రహ్మ చ కిష్కిన్దకః ౫
 తద్బాహ్యే నికటే తదధ్వరపతిం యామ్యాత్తరే చాచణ్యే
 దేతా పూజ్యబలిప్రసూనసలితై రర్చాత్పతీయావ్రతా
 గజానూర్యసుతా చ నర్మదనదిం సిను చ నీత్యోచణయే
 ద్వారా మత్తరశక్రరేషు జగతాం నాథం చ వాగ్దేవతామ్ ౬
 ద్వారాద్దక్షిణతో గుహ్యా విధినా చాగ్నౌ ఐవిత్రిం యజే
 త్సుగాఢరోహిణిన చ్చమూర్తిగణకం నిలేఽచ్యవోదబ్జుఖమ్
 ధాత్రీపారుష ద్తేషకాశ్చ వివరే వ్రాచ్యాననానచణ్యే
 త్పిశ్చామత్తరపాశ్వేగా నృషిగణాః క్రిష్ణాభూతాదికాః ౭

చతుర్థాదిద్వారపాః:

మధ్యే కోణచతుష్టయేషు పు తిదాహ్యేతాః క్రమాశ్చ చణదే
 దేతాః పోడతదేవతాః హరిముఖాస్సర్వాస్త్ర తీయేఽగ్నియే
 ప్రాకారవధమాదిసప్తమ యథా ద్వారేషు తత్త్వేషులే
 శ్రుతాః పావరక్షకా గరుడా చక్రం ధ్వజం చామృజమ్
 యూథేశం చామహాశ్చ వీరనికటే చాత్మాఖ్య హస్తారకం
 సతా బాహ్యముఖాః సమర్చ్య విధినాచాభ్యస్తరంప్రావిశే
 భృగ్వాద్యై నోవధాక్మతో బలివిధి స్తస్మిన్ యదగ్నికృతం
 తస్మిన్నేవ విధానతః పరివచాం బల్యాదిభిః పూజయేత్.
 ద్వారే శానసపాయినశ్చ పావిమాం నాథం విమానేశ్వరా
 పుష్పేశం బలిరక్షకాశ్చ నవధా మూగేఽపి సంపూజయేత్
 శోభేదావరణత్రయం యది తదా తత్ర ద్విత్రియేఽచణ్యే
 షికే ప్రాత్రసమస్తదేవితాం నావాహ్య తత్రావణయేత్. ౮

20 తేరస్సుపవాచనాదికం

సోఽపి ద్వివిధ కథిషిష్య చాచార్య విధినా పశ్చాత్తులే ద్విగ్రహం
 సమస్తాః కుకోష్ఠ చందనరసైస్సంపూజ్య సోఽశ్వరమ్
 పానీయ మ్ముఖవాసనశ్చ విధినా వీరాజనం దత్తాయే
 దాదా వచకకైష్టవాన్మునిగణా సేవాథమాగచ్ఛతః.

స్తోత్రప్రసాదవియోగః

బ్రహ్మశ్రీశ్రియవైశ్యశూద్రవివహా దాసాంశ్చదాసీగణా
 సంతోష్యైవ చ సర్వభక్తనికరాం స్తోత్రప్రసాదాదిభిః
 పశ్చాద్గర్భాగృహం సమేత్య విధినా పుష్పాంజలిం దాపయన్
 సూక్తైరైష్టవపారుషై శ్చ కుసుమైః క్రిభూమినూక్తై రపి

కవాలబంధః

మూర్య స్త్వేతి కవాలబంధనమథో కృత్వాగృహం ప్రావిశేత్
 భగవన్సేవాఫలమ్.

భక్త్యా నిత్యమహూత్సవశ్చ బలినా యే సేవయేయునరాః
 ప్రాదక్షిణ్యపదేపదే క్రతుఫలం లభ్యాఽప్సరోభి స్సహ
 తేభుక్త్వాసకలశ్చ భోగమతులం చాస్తే చిరం దేవవత్. ౧౩
 సాలోక్య మ్మదమాపునన్తి విమలే వైకుంఠలోకే సదా.

ఇతి శ్రీవైఖానసే జనార్దనాచార్య తనయ స్స సింహనామ్నా
 విరచితేఽచనాతిలకే బలిదేవతాక్రమానామ.

ద్వాదశోఽధ్యాయః

క్రమ

శ్రీరామచంద్రవరబహుదేవమః

శ్రీనివాసాయ నమః

అర్చనా తిలకమ్.

చతుర్థశ్లోకాంత్యాయః

శయ్యాత్సప్రశ్నః

ముషయః ఊహః—

శర్మ బ్రహ్మవిశారదోఽసి భూవభక్తోఽసి తే కత్రినో
తస్మాత్తస్య కృపయైవ బోధకుగురో శయ్యాత్సప్రశ్నః కీర్తిశేషమ్
తక్తిః కాశకవిగమి విహితా సర్వా ధువాకాపితా
వత్సా లాచన మచ్యుతస్య భవనే సంస్థాసమాప్తిం తేమ్
తద్విష్ణోః క్షణదాధికాలసమ గు తిస్యాత్సప్రశ్నః కీర్తిశో
వత్స గుణ్యమశేషచిత్రవిధం కోవాక్షమన్త్రాం వినో

భృగుః—

ఎత్తే శయ్యాత్సప్రశ్నః శుభకరం శయ్యాత్సప్రశ్నః హేతాపసా
నద్విష్ణోః ప్రామత్సప్రశ్నః శయ్యాత్సప్రశ్నః వాద్వైర్మహావైభవైః ౨

పాదుకానయనమ్

శయ్యాత్సప్రశ్నః తాలవ్య ననివహి భూకాప్రశ్న దీప్తస్సయం
నావజ్ఞాం నిజతేగనా శతదశే కా శేయకాదిస్తృతే
తస్మిన్స్యస్యతామదుకానువిమలాశిష్యంతుతాక్ష్యం స్ఫరికా
దేవేశస్యతు ఘోషవాహనవిభౌ మూర్ధ్నా తద్రగేయత ౩
నిత్యంనిత్య మతిన్ద్రిగో భగవతో రాత్రౌతి యామాత్సరిం
అదాయధ్రువనామకాం శుభకరం మత్తే చాగ్రేయసిత్

అవాహ్య ధ్రువదేశి శిష్యు కలాపీపాత్ప్రసీపం యథా
 గస్త్యం ముశేపాత్రికోపరి హారం హేలి యన్త్రం పదక, ౪
 వాస్తాభ్యాం పరిగృహ్యోమజ్జగరవైః స్వస్తీతి సూక్తంజపక
 నానాచిత్రవిచిత్రతాం శుభకరం భృగౌన జాలాకులాం
 నానాపుష్పసమన్వితా జ్ఞానీవికా మూహపయేత్పాదుకా,
 భేరీదన్దుభిశ్చ కాహశరవై ద్వాకరాద్వినిగత్యచ. ౫

భగవద్గ్రహహేమమ్.

నానాదేశనితమ్మిసిభిరభివృత్తీ నానాకలావేదిభి
 నానానాబృహదాచారిచారినిశం గానైశ్చ నానావిధైః
 కస్తూరీఘనదారుకుంజుమరజశ్యోగవస్తుషూద్రభి
 స్తామూలీం క్రముకెఞ్చమూలాకారం వానీమలాకాక్షతైః, ౬
 నానోపాయవహణీభి ర్యువతీభి ర్భారాజనాభి స్సయం
 ప్రాదక్షిణ్యవశేన చాస్య భవనే కుర్యాద్రహస్యోత్సవమ్
 వీకావేణుయ్యదజ్యోజ్యవదై గాక నెర్మనోజపియైః
 శ్మిణ్యన్తార్దవమిన్ది హాశుధగృహం మన్తన్నయేచ్ఛిధమ్, ౭

శయ్యమండప లక్షణమ్

నానాతోరణహేమచిత్రివన నె నానాతరజ్గాయితైః
 రహభరవృణకేఘనర్ణవహితై స్సన్మితైః స్తమ్భవేష్టాన్వితైః
 జాతీయకమల్లి కాశతదళ, మృశ్చరకాశితకైః
 కల్పాహోద్భవ మూతకేరికీదళైః పున్నాగసాగనిభిః, ౮
 ఏతాహం స్తబకాఞ్చితే శుభకరే శ్రీచందనాశేపితే
 ధూపైశ్చాగరువిపజాలసహితే దుగ్ధాభికిన్యాగృహే
 నానారత్నసమన్వితేఽకకుశలే హైమ చ ఖట్వోపరి
 శాలీకర్ణులయాషహంవకగిలాక పశ్చాద్వికాద్యుపైతే, ౯
 విశ్వే కేవలహంసతూలరచితాం శుభ్రాం వయః ఘనవతో
 ఝేమంచాండజహలయుక్తకోపా తల్పేఽతిమాఙ్గే సితే
 శుక్లేసూక్ష్మమృదూతరాస్తరయుతే కార్పాసతూలే శుభే
 చైవస్యోపరి చాద్మపద్మకన్తకైః శేషాన్మణిం కల్పయేత్. ౧౦

శేషకృతిః తల్లక్షణమ్

శుద్ధస్సాటికవిన్దుకున్దఫవళ్య చోవ్యత్సభామణ్డలం
 నానారక్తిమయూఖబాలఖచితం ధ్యాత్వా నిమభ్యచక్యచ
 | శిదేవ్యాఃపదకింజయోర్మృదుత్తరం హస్తామ్ముబాభ్యాం పృథక్
 హేమాభైస్తరుణార్కవణామపి వాఘ్నూధోకపథానాన్వితే.
 కిస్తూరీఘనసారచన్దనజలై స్సేకావృహావాసితై
 బాత్తిచమ్పకమల్లికాచపటలీ పత్రాణి చాస్త్రీర్యచ
 వహ్నేర్నిర్మితదామభిశ్చ చిరే లోకైకసేత్రోత్యవే
 సాన్విష్టోపలక్ష్మిణీభిభిశ్చ సూక్ష్మైస్తరజ్ఞాన్వితే. ౧౧
 ముక్తావిద్రుహహేయవజ్రజయతే ముక్తానితానాన్వితే
 నానాపుష్పసమన్వితాభిరభితో మాలాభిరావేష్టితే
 ఆంధ్రామృతనాగరేచ విమలే తిల్పే ప్రతిస్తాప్యతా
 | శరదేవిమపి వాదుకోపతి తదా చానయతల్పే న్యసేత్. ౧౩

శ్రీరాష్ట్రాదివివేచనమ్

బోగై రప్రవిధైస్సమచక్య విధినా శయ్యాస్థితం ప్రవతించి
 శ్రీరాష్ట్రంచమశర్కరాఘ్నతయతం శ్రీనారికేళాదికమ్
 కాపిత్థా చణకేశువణ్డకశభక్తినుష్టాకరానిలం
 దుగ్ధజం మధుశాలితిష్టులయుతం ముద్గస్య సారాన్వితమ్. ౧౪
 ఏలా శర్కరనారికేళ కషళీ వత్సైః ఫలైః పాచితం
 హేమై రాజతప్రాత్ర మభ్యనిహితం సమ్యగ్దదేచ్ఛిపతేః
 వాసీయం ముఖవాసనశ్చ విధివా నీరాజున్దశేయే-
 త్రాంబూలం కుసుమానిగన్ధనిదయుం కర్పూరకస్తూతామ్. ౧౫
 వాసీయం ముఖశితిశ్చ తయనప్రాస్తే సుసమ్యజ్జ్యసే-
 త్తత్తదేవయను స్మరంశ్చ విధినా పాతేషు చాభ్యచక్యచ

శయనమ్

మమస్త్రి సముదీర్య నిస్స నికటే లక్ష్మీం తథానాయయే
నాకణ్డం చరణా నము త్తరకటం బుద్ధ్యా తిత్తశ్చదయేత్
సిన్ధివార్థకరావకశ్చ తదధోషికశ్చ దూరే న్యసే
త్పశ్చాత్పాన్ద్రణమధ్యమే యవనికాం కృత్వాద్వధం బన్ధయేత్

కవాటబన్ధనమ్

సామ్రాజ్యేనతు వైష్ణవాక్ బుద్ధజినాక్ దాసాశ్చదాసీగణాక్
సేవాశ్చంచ సమాగతాంశ్చవివిథాం స్థిరప్రసాదాదిభిః
సామ్రాజ్యే ప్రచారిత్య నాస్య భవనం సర్వత్ర సంశోధ్యచ
నూర్వ సేవిత కవాటబన్ధనమథో కృత్వాగృహం ప్రావిశేత్.

ఉప: కాల కృత్యమ్

ఉత్థాయోవసి సర్వవాద్యనిచయం : జ్యోషయక్ సుస్వరం
శయ్యాగ్రహంహి:కవాట నికటే స్తోత్రోహంహిం బోధయేత్
పశ్చాద్వాసనిమోచనంచ విధివత్కర్తవ్య ప్రణమ్యాచ్యుతం
శ్రీమస్త్రామముదీర్య భావనధియా లక్ష్మీం సముత్థాపయేత్
ఉత్తిష్ఠేతిచ మస్త్రరాజసహితం మస్త్రం వారిం బోధయే
త్పశ్చాదచనయాగయోశ్చసమయే శక్తింధ్రువే యోజయేత్
ప్రాగ్భానోరుదయాచ్చ శ్రుతిఘటికా కాల: ప్రబోధాత్మకః
తత్త్వానాదుదయం భవేద్యది తదా శ్రీవిష్ణునూక్తం పఠేత్. ౨౫

శయనోత్పన్ననిషేధకాలః

కార్తిక్యాశ్చమహాత్మవే వాతిదినే చన్ద్రార్కరాహుగ్రహే
అప్తమ్యాదిజయన్తికాసు దశసువిష్టోదికనే పశ్చాకే
భూకగపేశనిపాతనేచ సుమహావాతేష్యదిత్యాం తథా
వజ్రాః వాదససూత్సనోసచదివా మేపాది సహస్రవిషు. ౨౬

శయశోభనఫలమ్

ఏషం శాయనముత్సవంచ విభవాద్యుకారయే గభక్తిమాన్
సోభుక్త్వా భువి ముద్దలాధిపవదం పుత్రైఃప్రపాత్రైఃవృతమ్
పశ్చాన్నాకముపేత్య భోగమతులు భోగావనేకాన్వజన్
పశ్చాదమృతరూపమేతి విమలం బ్రహ్మాదిభిర్దుర్లభమ్. ౨౭

ఇతి త్రివైఖానసే జనాదనాచార్యతనయ సృసింహనామ్నా
విరచితే ౭ చనాతిలకే నిత్యశయనోత్సవ విధినామ
చతుర్దశో ౭ ధ్యాయః.

శ్రీ ర గు

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీవిభవసగురవేనమః.

అర్చనాతిలకమ్.

పంచదశోఽధ్యాయః.

భావనాశ్రమః

ద్యుష్ట్య పూర్వం భావనాశాస్త్రజాల
మచాకార్యా భావనాభి సుమేధా
విష్ణుర్చాయాః భావనాశూన్యః శ్చే
త్సిర్వం వ్యక్తిం శూన్య గేహచిత్రేవ.

౧

నిష్కళసశధ్యాన లక్షణమ్

జ్యోతిర్మయం నిగుణమోదిదేవం
లోకాత్మకం చిన్మయ ముద్రమేయమ్
భక్త్యైవ విష్ణు సగుణం విధాయ
హృత్పుణ్డరీకేసుని వేశయేత్తమ్

౨

హృత్పద్మమధ్యే సునిషణ్ణమూర్తిం
స్వేచ్ఛానుహంసా మవిభావయత్వా
అయాతుమ్ వ్రాం సముదీర్య సమ్య-
క్కుష్పాణిచాఘాయచ గన్ధమాగాఢత్.

౩

హృదయాత్కుంభే అవాహనశ్రమః

నానాపుష్టేనైవబహిర్నిసీయతస్త్రాసనం మస్త్రాముదీర్యపశ్చాత్
బ్రహ్మసనే పుష్పకం అసనీవాస్వనాకసనీ కుమ్భజలేషుమూర్త్యా

ఆవాహ్యశ్చ కమలాసమేతం విశ్వాశికం స్వాగతమిత్యుచీర్ష్య
మనోభిరుస్త్యైరుమాన్యపశ్చిత్తా తాచివోక్తన్యః పూరణే
మస్త్రాసనేమస్త్రమయంతరీరం.

న్నానాపాకరూపం స్తువనాసనేస్త్యాత్

భోగాసనే న్యాద్విభవానురూపం

భోజ్యాసనే న్యాసితి వచ భుజ్జే.

౬

యూతాసనే న్యాగ్నిహితానురూపం

బలిప్రదానేచ మహాత్మవేచ

శయ్యాసనే న్యాద్విగతాయుధస్సక

శిరోపథానేఽర్చితవాసపద్మః

౭

సవేనుస్మగ్వేతనిషాణయుక్తః కృష్ణస్సదా సాయుధవచభుజ్జే

భక్త్యా యథాభావితయోపమేత్యంత్రంశ్చ భోగానఖలాంశ్చభుజ్జే.

అనుగ్రహయాఖలక్షేష్టవానాంసుఖాసనేభోగచయంగృహీత్వా

యథావతారాహితనుం గృహీత్వా అచాకవసానే సతిత

[ఇతి కాస్తే.

సృశ్యన్వాసిత ఆసితోఽసి శయితో యానాధిక్షాణోపి వా

ఆత్మం న్వాయుధజాలకశ్చగరుడంర్విక్వాచనానాయాం తుదాత్

అజీకృత్య మహాసేషు విహితా సర్వాంశ్చ భోగాంస్తథా

పశ్చాదాయుధవాహనాగిసకలై ర్యుక్తో జనైర్ద్రుకశ్యతే. ౧౦

రక్షే శేషసురాళపుష్పకవరే నామైక్యాగతేస్త్వనీన

శ్వేతాశ్వే పవనాత్మజేఽథ శిబికే సింహ విధోర్మణ్డలే

ఏతేన్వాయుధపాత్రిపాదవికృతం విష్ణుర్మహావైభవం.

అద్విష్టో ర్మహదుత్సవేఽపిచ యథా భావంతి తాంసంస్మరేత్.

అచ నాయాదుద్యుక్తానాః

కుష్మాన్త సుపీతాచక్షుబధిరాన్మూకాబహివాసవి

పావన్త ప్రతిలోమ దీక్షితేదురాచారాతిరిక్తంగకాక్షా

హర్ష్యానా గురుబద్ధకాంశ్చ కులహానిప్రత్యయానిష్ఠకాం
 స్వేచ్ఛానా న్నవికేశనాశ్చింతానోపేక్షయే దచనానే. ౧౨
 ఏవేయాం విప్రీణం యదిభివేదచాన్ స్వభాన్ స్వాత్మనా
 తస్మాద్విరముఖం విధాయ వసననాద్యాశ్చ నిశ్చిద్రమ్
 న్ననే సత్ప్రహవిన్ వేద్యసమయే యానాదిసంకోహజే
 యానాదేరవిరోహగద శయనే కుర్యాత్పిబ చ్ఛానమ్, ౧౩

ఛ్చానాద్యకథకాద్రమ్

స్వేచ్ఛానుమాపా భగివానసంతో
 భిక్తానుమాపా శ్చింతనం విధాయ
 ప్రదక్షిణయన్నాస్థానతాయచిత్రిం
 తస్మాన్నిశూహ్యచానమా భేతి.

౧౪

విరక్తజీవి కాంక్షికయః

బుద్ధుః

కాలః కోవా నక్షత్రాం బ్రహ్మపుత్ర
 విష్ణుర్భాగే ప్రచ్ఛదేవా కదానా తే

భృగః

ఉచారమేభ దేవతావాహనేచ
 నిత్యస్మానే భూరినుమాభిషేకే.

౧౫

హ్లోకే వస్త్రీ భూవజే పుష్పగస్తే
 నైవేద్యే గే భక్ష్యభోజ్యేచ తేహ్యే
 యానాలోహే న్యస్తనాద్యావరోహే
 కివా మణిపసాదిరోహే

౧౬

భూమిభ్యాం శాయనే త్రిగృహేచ
 యాత్రాపూర్తా గర్భగేహప్రవేశే
 ఏతత్కలేప్యేవ విష్ణోస్సమస్తా
 ద్విద్భర్షం స్యాన్నావ్యకాలే కదాచిత్.

౧౭

ఘట్టానాదకాలః

అచారమ్మే దేవతావ్యసకాలే
 ధూపే దీపే సర్వనైవేద్యకాలే
 కుమ్భధ్యానే హోమకాలేఽపి చాస్మిక్
 ఘట్టానాదం రాజభోగే సదాస్యాత్.

౧౦

ఘట్టానాం రసముత్పవేరథవరే తాక్షేన్య ధ్యతే వాయుశే
 | సారమ్మే గృహదేవతానామవిధేరహస్త్వగ్రహోచ్ఛాటకే
 కుమ్భాచ్ఛాపితమమృతస్య భవనే చారాధనార్థం హరేః
 బ్యాఘ్నాచలవం న చేద్యది తదా రాష్ట్రస్య భీతిభవవేత్.

కత్ఫలమ్

విష్ణ్వారాధనకారణాయ నివదద్ధన్వాసుభేరీ వా
 దానూర్నిశిదశా నిశమ్య తరవా తిత్థానదేవాశిఖాః
 విష్ణ్వారాగమసస్య కారణమిదం నిశ్చిన్యే భేరీరవం
 భూతిప్రేషిశాచరాక్షస గణా దూరే జలాయున్త్యహూ

అకాలఘట్టానాదపేదః

నిశమ్య ఘట్టరసమేత్య దేవాః శ్రీనాథసేనావసరం నిశ్చ్య
 నకాల ఏవేతి శపన్తి లోకం తిస్నానకాలే నివదం నకుర్యాత్.
 నైవేద్యాచన ధూపదీపసమయే సూర్యోదయేచాస్తమే
 భామ్నానిగమనే మహోత్సవసంధౌ యోగాగోష్ఠభ్రామణే
 సానియాహరణే తిథైవహవిషాబల్యచ సీరాజనే
 స్నానే శాన్తికప్రాప్తియజ్ఞశరేభేర్యాది సజ్జాపయేత్
 శ్చురుదోవాద్యానాం పశ్చిభూతవికారజ్యోత్సవమ్

ముద్రాః

శిబ్దానాం కథమున్నవో హి మహాదేవేషామృతాత్త్వం కథం
 అస్మాకం కృపయైవ జోధయ భృగో తేషాం కథం భూషణమ్

శ్లోకః -

ఏతద్గుహ్యమతీతం శోభ్యమిహిహావశ్యాన్యహం తాపసా
స్తేషాం భూమిబలాగ్నిమాదుతవియదైన్విహాకాదుద్భవః

శ్లోకహావాక్యానాం పశ్యధూత వికారకర్తం

చమోచ్చాదితవృక్షజోఽపృథివీశ్చోద్భవో వారిజో
ఘృతానాంస్యభవశ్చ తైజసమిహావంశోద్భవో వాయుజః
శబ్దో గావసముత్థితో గగనజ స్సన్ధాన్యహాపశ్చాతం
వతహముషసి ప్రపూజనవిధౌ సజ్జీవయేమత్సవే
మన్తేణ దత్తమఖిశ్చ హవిగ్నోహీత్యా
వశ్యస్వాద్యనూనమనక్పృన్యనసానిపత్యే
కృత్వా యథారుచిజవం ససురణాయుక్తం
కుర్యాద్వివేదన విధిం ఘటికాధామార్యః.

౨౪

౩౫

అష్టోత్తరశతాదివాచాచకం

ముచయః -

అష్టోత్తరాశాః సుసహస్రనామాం
ప్రకీర్ణాశ్చైవైశ్చ సమచానాయామ్
ప్రకీర్ణాదేవ్యచానసమిష్టియైగ్మే
పుష్పంగృహీత్వాఽర్చనలక్షణం కిమ్.

౩౬

శ్లోకః -

ధ్యాత్వా ముశుద్ధం కుశుమస్య మూలం
వాయునివేద్యాబిభిగ్నగృహీత్వా
భక్త్యైవ మిహిం సముదీర్ఘ సమ్యక్
శ్రీపాదపద్మే సమర్పణం న్యాత్
అహాయ నామాన్యక రేణపుష్పరం
వామకరే న్యన్య సుఖంశుమిభే
ప్రాకుష్పవదేనాధిపమచక్యామస్త్రైః
స్సమిచా యేదమ్యతపాదపద్మే.

౩౭

౩౮

అశాకద్రవ్యలోకే ప్రతినిధిః

మువయః —

సర్వద్రవ్యవిహితే వద భృగో వూచా కథం వూచ్యతాం
భృగః—

నైవేద్యాభిషేకాపదీపసలిలైర్భూభవేహృతా
అచాకర్యోణి యచ్చ వన విహితం తద్ద్రవ్యమేవోచ్చరే
త్వమృతం నమోకమేదితి భృగర్మనైర్మరీచీతైః ౨
నానాపుష్పచయైః స్పృశామనిహితైః నూనైః సృయాః క్షిప్తైః
శృక్మశ్చేత్తు హృదితైర్మృతైః శ్వాప్యమృత్విచిత్రీకృతా
దేవస్యాభయవాక్యైః బంధునిలమన్మృతాభ్యుపాసమా
మాలాశోభనవైజయస్త్యభిహారా విష్ణు రతివప్రియా. ౩
సత్సూత్రగ్రథితాం తేజాకమమస్త్యుగ్మప్రసూనైశ్చనా
తితన్మధ్యనివేళితేకతుకనీయత్వాం సుగన్ధాన్వితామ్
మాలామమృతమూర్ధ్ని చాశ్వకభుజయోః శ్రీసంప్రసన్నా
రన్యోన్యాబితరజ్జవక్ష్మీసదృశే హారోపమామృతే. ౩౧

దక్షిణమానేకకళావ్యాసే

భక్త్యభోజ్యవిలేహ్యాని నైవేద్యం తిలకక్రియా
దక్షిణేన కరేణైవ భక్త్యానామభయప్రదమ్. ౩౨
కరోతి సతతం విష్ణుస్సర్వం శత్రునిహారిణమ్
ఏవం నిత్యం విచారైః స నిత్యం విధివశవాయత్. ౩౩

శ్రీవైభావసే జనాద్యభావార్థ్య భవభూస్మసింహానామ్నా
నిరచితే ౨ చనాతితే హారేభ్యో వభావేనానామ్నా
కర్మద్యో ౨ భావయ

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః.

(శ్రీవిభవనామకరణే నమః)

ಅರಸನಾತಿಲಕವು.

ಯಾತ್ರಿಕಾ

స పక్షాదుని

స్వానం వాయువాగ్నివానిలయమం తేవానలే మానసా
 వతేష్వేకలయం విధాయ విధివత్పుత్రాన్మితం భావనామ్
 పుష్పాశ్చ చక్షువహస్త్రివసనం నైవేద్యవస్త్రాన్యశ్చ
 సువాద్యైవశ్చేకకృతయవాః పౌఞాం హరేః పారథేత్. ౧

द्वारा वावावावा

అనన్తముఖ మౌననే తుచిమినా, భ్యాత్వాశ్చవిశ్వాత్మకం
 భ్యాశ్చవిమృతమాదిమూర్తిమమిలం తాత్పర్యసంస్థం పురా
 పుష్పలేపవనూపదీపనిచయయైః సాద్యాదిచాభ్యావమైః
 సంపూజ్యైవ సకర్మకర్మకపిలాభాకృష్ణదగం దదేత్ ౨
 క్షణ్ణామం ముఖవాసకశ్చదశకం భోగం చ దత్వా హరేః
 భ్యానానాహునూత్పకాదిమనుభజన్త్వాచమాక్రంత్రమాత్
 తిస్నాన్నాచితప్రయంచ విభజ్యైర్భాగమున్నత్యై శుభం
 స్నానం కౌతుకముత్సవం భిరిరితి నామాని తేహం క్రమాత్.

మద్రాసు నో పబ్లికేషన్ కమిషన్

వలేనా భ్రమర వికాశం విగ్రహాశ్చ నోవ్య భావావే
భీతిమధుభిజ్ఞాస్త్వవయోరంతు వ్రాణనే షాన్యచ

దద్యాత్స్వగతవిగ్రహాశ్చ మనువా సమ్మనకాఖ్యం తతో
 పాద్యాఘ్నాచమనా నైరేచ ముకురం క్రిదస్త్యో దదేత్
 జహ్వగస్త్య విశోధశ్చ వషణం ప్రతాశ్య గడ్డామణం
 వశ్చ తే శవిశోధశ్చ విధివత్కృత్వా సికం బద్ధయేత్
 ఏవం ద్వాదశభాగకంతి విధినా కృత్వాథ మస్త్రాసనే
 సావజే దుచిరేనుభామకవశాత్స్నానానాం వీయతామ్. ౧
 కేద్యూర్ధ్వే తు జయాదిచాపురగణం బాహ్యేతథేన్ద్రాదికా
 నభ్యంత్ర్యం మహాహారత్తుఖచితే స్నానాసనే స్థాప్యచ
 పాద్యాచామస్తలమిదక్షనవిధిం కృత్వాశకం శోధయే-
 న్ముక్తాకల్పకథామవేష్టనమథో కృత్వాశచబృంధయేత్. ౬

స్నానాసనోపహాసంఖ్యా

సర్వాక్షాని విమదక్ష పూర్వక మథో తైలావలేపం బహు
 తృత్వా తచ్చృణుతా నయే చ మంత్రే త్రిమణ్డత్రైకం దేదత్
 తామూతం ముఖవాసనశ్చ మనువా దత్వా హరిం ప్రాజ్యయే-
 త్పశ్చాత్పూర్ణ మఖిష్ణవారిభిరథో తుద్ధోదకైః స్నానయేత్
 ఏవైః కేషేతితంత్రకంబుజైరిక్షాని సంశోధయే.

త్విష్టేగంధసలాలభస్మవృషదాం చూడైశ్చ సంశోధయేత్
 స్నాయాచ్యుద్ధతైశ్చ దుగంజనిచూడైశ్చ దగన్ధైశ్చ
 రివేగంధైశ్చ వత్సరదాపనమథో చూడైశ్చ దగన్ధైశ్చ యో. ౨
 తామూతైః పరిమృష్టగన్ధ సలిలైః పాత్రాధిదేహాచానం
 కుర్వా కంతుకము తరీయమణిలు పాద్యాచమాసం హరేః
 పుష్పైశ్చ సేవయా పదిపేదనిరాజననాఘ్నాచమం
 జేమన్యపాదాగమాత్రితతో ధారాసహస్రాస్త్రితమ్
 పాత్రం కాశ్చ నవిర్మితం చోరిభిః భ్రహ్మరేయ్యార్థం
 పాశ్వే కాశ్చ నశంఖతద్భవద్వకే కాశ్చాంతం ప్రవద్వాకిభిః
 కుర్వాన్నిన్దక హాశధ్వనం వై ధారాభిషేకోన్మితమ్
 పాత్రేనాదుత్యోయమృతసుమంధీపం భజన్ముత్యివేత్.

అలక్ష్మారామోపచారిస భాగ్య

ప్రోక్షేవ విమృశ్య దీఘవసనే గృహ్యత్తదేహవ్యవ
వశ్యాద్యోనరాసనస్య గతయే శ్రీపాదుకాం దావయేత్
చిత్రారంశతిభోగకంచ మనుభిః స్నానాసనేదాప్యచ
ప్రాత్రాగ్గాన విశేషకృత్ప విభవాద్యోగాసనం నీయతామ్ ౧౦

అలక్ష్మారామో

అభ్యచ్యోననచేపతాశ్చ పరితశ్చప్తే | మూర్ధ్వాగ్వికా-
వభ్యాన్తశ్చ సమచ్యోతత్పఖచితే భోగాసనే స్థాప్యచ
దిత్యాత్స్విణ్యవిచిత్రశ్చ వసనం హేమాంశుకం చోత్తరం
కోటిరం వనకోటిసూర్యసదృశం క్రైవేయహరాబ్జదమే ౧౧

కాశ్చేను పురర్తత్పకుణ్డలయగం సామోపవీతం దపే-
ద్దేహాన్యజ్జలిభూవద్రాని విమలం చావళకానం చాజ్ఞానమ్
కుర్యామృణ్యకమూర్ధాఽశ్చ విచిత్రంసంధూయ సంశ్లోష్యచ
మోలికబ్జలియజనేన సయితాం నీర్వామృతం చందయేత్.
పశ్చాత్కృతకమూలబేరః దయాస్సంబద్ధకూచకం స్యసే-
త్పితే చావరణత్రయాధిశసురా తత్తత్పదేభ్యఃచయేత్.
తస్మిన్కాయేకీతయా శ్రిశుశాన్తా వృద్ధాదిభిశ్చాచయే
న్మార్కణ్డేయభృగూచ పాణ్యుగలేనమ్యోక్తమారాధ్యతామ్
ఏలాచమృకవాసేశ్చ సలిలం పాతే పురస్సారం

క్రీడామ్యాహాపాదఃపద్మయగలే చాద్యోదకం దావయేత్
భృగ్జాతేజఃపురితే చ విరజామోవాహ్య చాభ్యచ్యోచ
ధారాభూతజలేన కర్యమఖిలం సూత్రోత్తమాచామనమ్.
నానాగన్ధసువాసితే చ విశజే వస్త్రే సుమాజ్ఞేశుభే
వస్త్రాభ్యం ముఖపాణిపాదయగళం సమ్మృజకం కారయేత్
కుర్యాచ్చర్వసపుష్పద్వావనిచయం గన్ధాప్తకాలేపనం
ధూపం చాగ్నిరుసర్పకం హిమదిశావద్భస్య న లోద్భవైః ౧౨

కార్పానైః కృతవ రికావలఘుతైరుద్దీప్త్య తీవం స్యనే-
 ఓత్తద్రవ్యసమ్యుతాఘ్నముచితం దృశ్యాచమానం తతః
 తత్త్వా తస్యధువోక్తం చ విధినా క్రినాళికేరాన్వితం
 పానీయాచమనీయకం చ సుదృఢం సంయోగం దీయతామ్ ౮
 త్రిపుష్పాక్షి మూర్త్యుయాచ సహితం మూర్త్యు యోగేచ్ఛేచ్ఛీవతే,
 సోమారోపణకర్మ కార్యమఖిలం సానస్తముచ్చారయేత్
 క్రిహూమ్యా పరివర్గతైర్కానిజినైభ్యో గ్యాదిభిస్సంయుతం
 నానానిత్న విరాజితేచ స మహావాహననే శుశ్రిః ౯
 ద్రోణాదక్షం కిలబీజసంయుతమథో ద్రోణం సిరిం తిల్లం
 తామ్రాభిముకురంచ హేమసహితం పాత్రద్వయే పూర్వచ
 సమ్యాజ్యాయకమాదరేణ పురణో యాత్రాభ్యుదానం దదే
 న్నాత్రా హీనకృతా చ నాది ఫలం సర్వం వృథా స్యాద్భువం
 చ్ఛతే చామరతాళవృక్షముకురం స్వధే మమకైం గజా
 త్రవస్సాంకుశమస్త్రియ్యుగ్మజిలకాన్యవ ర్శభేఘటా
 తదక్షిణం ధ్వజతాక్ష్యో వారిజయురే పశ్చాత్తుభం వాట్యకం.
 తి తస్మాత్త్రముదీర్వ నివ్రచయం సందళం యెచ్చీవతేః
 ముగ్ధాదిపత్యయం క్రమవశాత్కాత్యం సన్నేహానం
 శబ్దవ్యాకరణేహ పరిచయం వేదా న్తం త్యేగ్నిమ్
 వానాగానలయానుసారఃట్యం నాద్యం చ నానావిధం
 నానాదేశః చిత్రస్థాపితయం దేవస్య సంశ్రావయేత్. ౧౦
 కత్వాపిప మేతమేవ విధినా త్రివిధనాఘ్నకం దదే
 ప్పిశ్యాన్వేష్యవనానామ గుర్యం క్రిహూనం తాళయేత్
 మనః సమ్యునివాళకంచ విహిద తత్కృత్యోగాననే
 వేద్యేస్తోత్రపురాణపుస్తకవై భోజ్యసనే స్థాపయేత్. ౧౧
 తత్కత్వా త్రివిధనాఘ్నకం దదే
 సావక్షేరతాతేద పాత్రనిచయేచ్ఛేత్ మృతిం పామనం
 మాచామ్యం సమ్యుతం వియోదధియుతం కార్యదం త్యేగ్నిమ్

నానాభక్త్యరసాయనాది వివిధైశ్చాశ్చర్యదమం వద్యం
 దేవేశాయ నివేశ్య తాదకయతం చైస్త్వతై స్సంయతమ్
 భోజ్యం భక్త్యుచేత్యాకాద్యమఖిలం చోష్ఠంచ పేయాదికం
 పానీయంచ సుశీతకం సువిమలం నత్యా పునశ్చాచమేతే
 తామూలం కంఠుద్ధిపూర్వకం ధో కర్మరగైశ్చగళం
 దేవేశాయ సమర్ప్య హామకరణే త్రియజ్ఞకాణాం ప్రజేన్
 మన్తైశ్చ మంత్రధ్వజాధిభిర్దౌ హేమ సంచ నిత్యానలే
 క్షుద్ధాకాశీపింగుష్టుతేన పానిమా నక్తం దివా చాన్ద్రహమ్
 పుష్యాద్యచా హేమజాలనమనం సోమంచ వద్భోగకం
 కృత్వా చాత్మని చాంతో నమితి వాచాగోప్య సంకీర్తయేత్.

యాత్రాసోపచారసంఖ్యా

పశ్చాదుత్సవకరణాయ శివీకామాగోప్య భేరు బలే
 భేరీమదళశతజ్ఞకాహారైస్త్వతైశ్చ నానావిధైః
 ఛత్రైశ్చాచారహేమదండవృజనదీప్తమహాదర్పణైః
 బహుస్త్వైః కుమమిశ్చగళసలీలైర్యుక్తోత్సవం కారయేత్
 ధామహ్యరవిమానపాలముఖాద్యమైస్తకానాం క్రమా
 దభ్యర్చ్యాకమరగ్రాతితాని శివీకాబిష్టాదివా తిర్పయేత్
 నానాగాననిత్యనాట్యరచనైర్వర్ణాభ్యయ గావ్యచ
 ద్వారేభ్యచ్యవహిర్నివేద్య శివకర్జీవాననే స్థాపయేత్.

శిష్యాశోచారసంఖ్యా

ఆవాహ్య ధ్రువభేరశక్తిషు కలామానీయతాం పాదుకాం
 పద్మే పూజితచాఫురోభిరభిరో యానాదిభిర్నీయతామ్
 వీణాలేపముదగ్ధతాళరసితైర్మద స్మయేద్దివా
 శయ్యాగేహనివాసభోగశయనే లక్ష్మీం హరిం స్థాపయేత్
 మూదాపూపరసాయనైశ్చ వివిధైరుద్యైః ఫలైః పానైశ్చ
 ర్కామపూసవనైశ్చ వాయుసమృతైస్సూక్ష్మీయైశ్చీవతిమ్

రాశోత్తచిల్వదశసామకపితృవత్రం
పూర్వోక్తపుష్పయ్యుతమచనసార్యకాలమ్.

౪

పజ్యపుష్పాణి

మూసం క్షేన్నవిశేణావత్రపతితద్ధాశసంహోసితం
అహారాన్యతిక్తకృష్ణముఖం దుర్దేశజం లక్ష్మీకమ్
లాలాస్వేదకపాశురక్తక్రిమివిక్తుశామ్బుభిః స్పృశితం
దుర్గాతం త్రిదివైశ్చ దూషితపథో పుష్పాణి సస్యజ్యరామ్
అనీతం కరచర్మవస్త్రాదృశ్యతావేరణ్ణ పత్రైస్త్రై-
రానీతం ప్రతిలామజైశ్చ పతితైరాశోచయైకైర్ద్యైః
కాళికజ్జరబుద్ధభూమిజనితం దుద్రక్షితో వధీకరం
స్ఫుల్యం రాసభకోలకాకశునక్తైః పుష్పాణి సస్యజ్యరామ్

పుష్పహరణం తథా

చాతుర్వర్యసముద్భవైః స్ఫులిపత్రైః శ్రీవిష్ణుభక్త్యభివృద్ధైః
సున్నాలైః స్ఫుభగోర్వపుష్పానిలసద్ధాతామ్బురాలజ్జ్వలైః
పాత్రైః వైణవవేత్రవల్కలతృణైః శ్రీచాళికేళచ్ఛుకైః
గుహ్యమస్యస్యభృశాకపుష్పనిచయం శ్రీవిష్ణుహర్యుగవశేత్

ఇతి శ్రీవైఖానసే జనార్దనాష్టాష్టోత్తమస్తోత్రసంహితామ్
విరచితే చనాతిలకే త్రికాలపుష్పహరణనిర్వాహము

శ్రీవదనో ౨ ఛాయః
శ్రీవదనో ౨ ఛాయః

శ్రీవదనో ౨ ఛాయః

శ్రీ ర మ

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణ్యముః.

శ్రీవిభవసగుర వేదముః.

అర్చనా తిలకమ్.

అష్టాదశోఽధ్యాయః.

కం వివర్ణిస్తేచాతహతయే తుప్త్యై జగద్వృద్ధయే
కుర్యాన్నిత్యమహూర్తవాచనవిధౌ సంధ్యాసు దేవాధ్వరే
రతుథం ఘటదీపలక్షణవిధి వత్సోమి హేతావనాః
మ్రుత్వా చైకమనావభార్యనిధివత్కర్తా శలం ప్రాప్యథ.

మఃభదీపలక్షణమ్

సావణే రజితేఽథ పితృవరే యస్తామ్రకాంస్మేనవా,
కృత్వాచాధకపూర్ణకుక్షిమధః పాదంచ వేదాబ్జలమ్
తన్నాశాత్ప్రథితాబ్జలార్కగుణితం ప్రాదేశవృత్తం తలం
చత్వార్యబ్జలవిస్తృతశ్చ వదనం చోష్ఠం వలిభ్యాం యతమ్. ౧
కణ్ఠం ద్యౌంగుల మున్నతం తదథ రే ఖాత్రయం సాక్షతం
వక్త్రాచ్చాననమప్తపత్రసహితం భూతాభ్యున్నాశాయితమ్
వక్షంవా దళమధ్యకంచ చక్షుకం భాగబ్జలం వశ్మతం
కృత్వైవం ఘటదీపదానవిధవాన్నిత్యం శ్రీయా మోదతే. ౩

వేదాబ్జలక్షణమ్

నాసాశానితపుణ్డిమధ్యనిలస్పృచూణాయక్తం శ్మశాం
స్నాతాం ద్రావిడకచ్ఛభాతవననాం శ్రీకృష్ణచక్రాక్షితమ్

శ్యామామిస్తుముఖం విశాలనయనాం మాణిక్యభూషోజ్జ్వల
 సన్ధ్యాయాం ఘటపథారణవిభౌ పట్కాలపూజాస్వపి త
 ఏడాత్మీ ధృతశక్తిచక్రతిలకం న్నాతా సకచ్ఛాంబరా
 తామ్రాపి విధుబిన్నసామ్యవదనా వేశ్యాపదే సంభవా
 హేమాభాతనుమధ్యమా ఘనకుచా తాటజ్జహోజ్జ్వలా
 యోగ్యా స్వాద్వతదీపదాహనవిభౌ పట్కాలపూజాస్వపి గ
 గత్యా నిజకరిహంసేజాబలనయా రూపైస్తథా వర్వశి
 నానానాట్యనిశేపబద్ధహృతయా నానాకలాకొవిదా
 నానాగానవిశేషైస్తేచుణమతినానావిభూషోజ్జ్వలా
 సమ్యక్తాళిత సాణిపాదయుగళా పాత్రాథకమాహ్రియతామ్
 వృద్ధింకాజ్జలివిస్తృశ్చ సుమహద్వృత్వాకృతిం చోత్తమం
 మధ్యం విశేషికాజ్జలం పునరథో వజ్జాజ్జలం చాధమమ్
 మధ్యే చాప్తగలైశ్చశ్చ కమలంభిత్తుచ్చిమోఽర్ధాంగులం
 మధ్యానా నవదిక్షు దీపసహితం వక్ష్యామి మమ కమాత్. ౭
 తన్నాళాజ్జలినాహకశ్చ సకలం వజ్జాజ్జలం చోత్తమం
 తత్పుష్పేచచ వక్ష్యామి చిత్రపదం భాగాజ్జలం విస్తృతమ్
 కృత్వైవం నిధోత్సవాచనానాభౌ నీరాజన కార్యే-
 దేతేష్వకతిమన విజ్ఞాపహితం దృష్టిప్రదీపం హరత్.

శ్రీరవ్యాజి.

కారి దాక్షిణ్యే:

సర్వైః కాపిల మారుణంచ కుసుమం సంయోజితం వేల్లిభిః
 క్షృణ్వత్ కాదీశరంధ్రేన వ్రుణశ్చిరిం వజ్జానలాప్యశ్చవా
 పాత్రాణ్యమృజలాచనస్య విభవతప్రగలయం సీమాతామ్
 ధృష్ట్వాఽశావరచాకంఠేతిరహసాచాస్త్ర ప్రవేశ్యాశరా-
 దాదీప్యేతిత ధాదీమస్త్రసహితం ఘల్ల్యగ్నిరదీప్యత.

కుమ్భానివ సమస్తా తవిచయం చోద్దీప్య చామరం
ధారాపాత్ర మనేకదీపః పితం నీరాజనాని దదేత్ ౧౦

భేరిమః శశంఖ కాహళర వైశ్ణవైః స్పృశైశ్చ మరైః
ప్రదక్షిణ్యవశాదుపేత్య భవనే రమ్భం స్థలం ప్రావయేత్
అదా తత్పరిచారకేణ నివయేత్తక్షణదేవం భారే-
దాచార్యోఽథ ఫలప్రమానసలితైర్దోష్టైః సమచరయేత్ ౧౧

తత్పాత్రస్థితపిష్టమక్షతయుగింముఖోః పరిష్కాత్ క్షుతైః
ఋగ్వేదాదిచతుష్టయాదిమమభి జ్ఞానైః ప్రమాత్వాక్షిపేత్
విజ్ఞానైః కర్మ ఉదీర్య దీపసింహయైశ్చాని నీరాజనాని
ద్విష్ణుప్రతిమితీ చంద్రనేన తిలకం స్తమయ్య చామరమ్ ౧౨

పశ్చాత్ పుష్పజలం శాన్తిరజే త్రాయ్య క్షిపేత్ పుష్పం
క్షిప్త్యాపారే మహా బహిశ్చ నివయేద్దేశ్యాజుస్యాన్తికమ్
కత్వా చాప్తవిధాచరణశ్చ నిధవన్త్రాదిసాహస్రకం
తత్తైశ్చ దక్షశక్తిజ్ఞ వేషవిసదైశ్చ శర్మహాకావళైః ౧౩

దీపారాధనమ్

యైశ్చ తత్పరిచారకైశ్చ తనకై రాచాయ నీరాజనం
దేవాగ్రే శ్రివదాన్వితేచ వలయే తత్పూజనాథం నృసేత్
జేశ్వాదక్షకపుష్పగర్ధనలికైర్ధూమైశ్చ దీపదిభి-
ర్యారాహం సరసింహవామన మథో వైక్రమం చిత్తుజ. ౧౪

దీప్తరచనమ్

తత్కుక్షౌ వరుణం గళే కమలజం చంద్రిం పిదానేఽచరయే-
జ్జాలాగ్రేచ సర్వతీంచ విమలాం దీపే శ్రియం చాచరయేత్
శుభాజ్ఞానిదుదీర్య పాణియుగళేహర్ద్రశ్చ నేత్రాన్తరం
లిక్దేవం నివయేత్ప్రక్షిణ్య భావాపాద మాహుతకమ్. ౧౫

నేత్రాన్తాప్రతిసక్షసే ప్రతివశాత్ త్రూరామమస్మి ౧౬తి
సాలాశ్యాదికమాపువన్తి హి కదం సప్తశానాత్సాధవః

అహ్యుస్తే పృథుకం నివేద్య బహుశం తక్ష్మో ల క్షేలా ఫలం
 కుర్యాద్ధస్తః శోధరాది సకలం తామృతం సద్ధా సమమ్
 కట్టిపం పరిచాకస్తు నయతే వారాజ్గా మూ నికం
 సా భక్త్యా తు శృతాశ్చలిస్తునిభృతా రిక్తే ల పాదేన్య సేత్
 తాత్త్వేనా శోధన్తివాద్య నిచయైర్గానైర్మహావి స్తరై-
 స్తత్కాలేతథ తాళపద్ధృత మథో సంఘోషయేతా రక్షణమ్
 నెన్మన్యైస్యేవ సుప్రీతకోపణి లసన్నీరాజనాఖ్యం క్షమా-
 త్కుర్యాచ్చామృతపాణిశ్చ విధినా పుష్పాంజలిం క్రవతే
 పశ్చాత్పుత్రవిశారదా యువతయః పాత్రాణి సజ్జహ్యేచ
 పక్షం తాళవినిర్ణయం ప్రకటయం శ్చారాన్కరైర్దర్శయన్.

జపచాసీరీరాజనమ్

తేర్థానం ముఖపజ్జాబద్ధిరభిమతా భావంచ సత్కృతం
 స్తదేవాశ్చితగన్యతద్యవశగాం కుర్యాత్పునీరాజనమ్
 పశ్చాత్తేనవిమానమన్దిరయతం పీఠాశ్చాస్తం క్రమా
 త్పుష్పైశ్చైర్విభజ్యైశ్చ వాద్యసంయుక్తానాశ్చిదా శానయేత్
 పాత్రేష్వాహినిర్వహంశ్చ సకలాన్ ప్రత్యేక్య సుజ్ఞానైశ్చ
 పిడ్డా శస్త్రదీపవర్తిసహితం పృష్ఠేఽక్షహస్తాన్య సేత్
 పాత్రిత్యైశ్చపాణిపాదయుగళం ప్రత్యేక్య శుద్ధామృతైః
 పశ్చాద్దత్తముపేత్య సాక్షాత్కరా సర్వం తమేలిమ్రవన్. ౨౦

భువిదీపహమమ్

సర్వేసామభివృద్ధిదా చ సుఖదం గన్ధర్వల శత్రుదం
 రూపాదార్యగుణైశ్చ కీర్తి ఫలదగ నీరాజనమ్ శోభనమ్
 ఏవమిత్యమభిప్రీతోఽతినిధివాద్యః శానయేచ్చివతే
 ససా భువిరాధిపత్నీమతులం పుత్రాన్ సనానంతి

నిత్యం ద్రవ్యసమేత మేవ విధివత్కర్మాదవావస్తగే
 యానాదావహోపాజ్ఞేషు చ తిథా నైవాభతే స్పృహ
 పిష్టభౌమణసవకవస్య వావశం దృష్టిపదీపం వినా
 కృత్యా పూర్వవదమృతాచక వక్షధౌ నీరాజనం కారణే త్
 నిత్యం నీరాజనాఖ్యం భృగుమునిరచితం సావధావం సవర్తి
 కుర్యాదాదానయత్నాద్విభవతీయుతం దేవదాస్యా నివాదైః
 ప్రత్యూషః ప్రాతరర్చాప్యనుదివసమణౌ మధ్యపూజావసానే
 సన్ధ్యాకాశేధరాత్రా పుషసమయవిభావచకనాదా ప్రకీపమ్,
 జనాదకనార్యః కృతసోమయాగ-
 స్తస్యే ప్రహేత్రోపి జనాదకనార్యః
 తదాత్మజేనైవ నృసింహనామ్నా
 క్మతోఽయమచాతిలక ప్రబంధః.

౨౪

ఇతి శ్రీ వైఖానసే జనాదకనాచార్యతనయస్వసింహనామ్నా
 పురచితే చక్రసాతీలకే సన్ధ్యార్చనానారాజీసే

విధివాకమౌష్ణాదశోఽధ్యాయః

అర్చనాతిలకం,

సమాప్తమ్.

శ్రీ వైఖానస ముదాక్షరశాలయందు

ముద్రితము.

1931

ఈ గానా రి హితము

